Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го СЕРПНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 24, 1955. No. 162. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ ОГЛЯДАЄ РАЙОНИ, ЯКІ ЗНИЩИЛА ПОВІНЬ

ПРЕЗИДЕНТ КОНФЕРУЄ З ГУБЕРНАТОРАМИ В ГАРТФОРДІ ПРО ДОПОМОГУ ПОВОДЯНАМ; ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ ДОПОМАГАЮТЬ З УСІХ БОКІВ

Денвер, Колорадо. — Президент Айзенгавер 30 хвилин перед північчю 22 серпня відлетів на своєму літаку „Колумбіна III", щоб над раном бути над тими районами, які знищила повінь в шістьох східніх стейтах, та оглянути ті шкоди, які спричинені в стейтах Ню Йорку, Пенсилвенії, Коннектикат, Ровд Айленд, Ню Джерзі і Массачусетс. Негайно після огляненя знищених теренів президент конферуватиме з губернаторами цих стейтів, які мають прибути на год. 8.30 до столиці стейту Коннектикат — Гартфорду. На терені знищених повітів вже діють стейтові і місцеві допомогові установи, але конечна також і федеральна допомога. На конференції в Гартфорді буде присутній і голова Американського Червоного Хреста Е. Ролевд Гарриман, який вже поінформував президента, що призначив два мільйони долярів на негайну допомогу поводянам. Адміністрація Малих Підприємців вирішила, щоб всі її місцеві відділи уділяли трипроцентових почичок тим, що їх потребують. В стейті Коннектикат губернатор Абрагам Рібікоф призначив 35,000,000 долярів, які мали йти на розбудову шляхів, на допомогу поводянам. В цьому стейті понищені чисельні фабрики, те саме сталося і в інших стейтах, і треба буде довшого часу, щоб можна було відбудувати ті промислові об'єкти, щоб десятки тисяч робітників могли приступити до праці. Губернатори видали накази, щоб негайно виплачували безробіття тим працівникам, які залишилися без праці внаслідок повені. Леґіслятура стейту Массачусетс ухвалила видати бонди на суму 35,000,000 долярів, які мають бути призначені на допомогу жертвам катастрофи.

Губернатор Пенсилвенії — Джордж М. Лідер плянує добровільну евакуацію 10,000 дітей, які находяться в літніх таборах цього стейту. Ці діти здорові, але батьки непокояться їхньою долею, і тому треба якнайшвидше доставити їх додому. Секретар армії Вілбер М. Брокер заявив, що недавня повінь показала, що немає в цій ділянці доброї організації. Коли б був хтось міг телефонічно подавати вістку сусіднім місцевостям про те, що повінь зближається, то можна б було врятувати багатьох людей і не було б стільки жертв в людях. Число жертв у людях покищо зменшилося в порівнянні з попереднім, бо гелікоптери рахували деяких трупів по два рази, але воно може знову збільшитися, бо ще й досі між загубленими нараховують коло 100 осіб. Матеріяльні шкоди виносять більйони долярів. Губернатор стейту Коннектикат заявив, що треба буде коло місяця, щоб докладно обрахувати шкоди. 35,000 осіб не можуть відповідно мешкати, бо понищені їхні доми. — 8,000 родин потребуватимуть допомоги Червоного Хреста. Щоб не допустити до пошесних недуг, заряджено щеплення проти черевного тифу та інших недуг. Видано зарядження, щоб люди пили тільки переварену воду, але з деяких місцевостей заявляють, що не можна цього зробити, бо немає на чому переварити воду. Всі допомогові державні, стейтові і приватні установи спішать з допомогою жертвам цієї повені, нечуваної досі в цих районах ЗДА.

Червоний Хрест і Армія Спасіння закликають до збірок для жертв повені

Ню Йорк, Н. И. — Американський Червоний Хрест та Армія Спасіння видали заклики про допомогу жертвам повені в шістьох східніх стейтах. Крайовий голова Американського Червоного Хреста Е. Ролевд Гарриман, проголосив збірку в цілій країні, щоб зібрати більше грошей, бо Червоний Хрест плянує видати для жертв повені коло п'яти мільйонів долярів; досі призначено на цю ціль вже два мільйони долярів. — Жертвувати можна гроші, харчі та одіння. Нюйоркський районовий директор Армії Спасіння повідомив, що його організація радо приймає харчі в пушках та дитяче й чоловіче одіння. Жертви можна складати в усіх відділах Червоного Хреста та Армії Спасіння. Католицькі священики Нюйоркської Дієцезії дістали наказ видавати для жертв повені скільки тільки зможуть, а ці видатки покриє Харитативна Організації Католиків. Президент гаряче підтримують звернення Червоного Хреста про допомогу для жертв повені, заявивши перед журналістами в Денвері, що „серце Америки не може перестати битися тоді, коли інші американці в нещасті і потребують допомоги".

„УКРАЇНЦІ ПЕРЕБРАЛИ ПАЛАЦ НА 5-ій ЕВЕНЮ" — ПОВІДОМИВ Н.Й.ТАЙМС

П. В. ДЖУС ЗАКУПИВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ ПАЛАЦ СТАЙВЕСАНТА НА СХРЕЩЕННІ 5-ої ЕВЕНЮ І 79-ої ВУЛИЦІ; В ПАЛАЦІ МАТИМУТЬ ПРИМІЩЕННЯ УКРАЇНСЬКІ ІНСТИТУЦІЇ

Ню Йорк. — „Ню Йорк Таймс" та інші місцеві часописи подали минулої неділі під великими заголовками на видних місцях вістку про те, що відомий український винахідник і фабрикант з Бабилону, Володимир Джус, закупив на 5-ій евеню і 79-ій вулиці, напроти Центрального Парку, великий і направду репрезентативний палац Стайвезанта. В повідомленні Н. И. Таймсу дослівно сказано:

„Палац Стайвезанта, мешканевий межовий знак на 5-ій евеню і 79-ій вулиці впродовж ґенерацій, перебрав тепер нову ролю культурного осередку. Імпозантну резиденцію покійного Авґуста Ван Горн Стайвесанта, в прямій лінії потомка Петра Стайвесанта першого губернатора Ню Амстердаму (первісна назва Ню Йорку), закупив Український Інститут Америки, який плянує перетворити цю велику ґотицьку будівлю в крайовий осідок для вільного українського руху в Америці. Будинок, що відомий під ч. 2, 79-та стріта, займає 32.2X100 стіп простору на південно-східньому розі 5-ої евеню і 79-ої вулиці..." Газета подає дальше за яким посередництвом цей палац куплено і вкінці інформує: „Купець заявив, що перші три поверхи будинку (він має шість поверхів), який був незамешкалий від двох років, ідеально надаються на клюб і на культурні цілі. Зміни, які мають достосувати будинок до нових потреб, уже ведуться. Палац був побудований згідно з проєктом славного архітекта Стенфорда Гвайта. Волод. Джус, винахідник і продуцент замків-скріплювачів для літаків, є президентом Українського Інституту, який він заснував два роки тому як членську корпорацію... З Інститутом зв'язані Українська Академія Наук у ЗДА, Українські Американські Ветерани пост 7, Українське Літературно-Мистецьке Товариство, Товариство Українських Інженерів, Наукове Т-во ім. Шевченка і український скавтовий рух Пласт. Культурна активність Інституту включає влаштовування мистецьких виставок та уділювання позичок і стипендій для американсько-українських студентів..."

Про кандидатські пляни Айзенгавера знає тільки його дружина

Ню Йорк, Н. И. — Провідник республіканської меншости в Палаті Репрезентантів конґресмен Чарлз А. Галлек заявив журналістам, що хоч він належить до найближчих приятелів президента Айзенгавера, але не знає, чи кандидуватиме він в 1956 році. „Гадаю, — сказав конґресмен Галлек, — що ніхто нічого не знає про кандидатські пляни Айзенгавера, хіба що тільки його дружина". Цей конґресмен часто грає в ґолфа з Президентом, але ніколи не говорив з ним про його інтимні пляни. Те саме відноситься і до всіх інших приятелів Президента. — Конґресмен Галлек виїхав разом із 30-ма сенаторами та конґресменами до Европи на відпочинок та на огляд европейських країн. Вони поїхали найбільшим американським пасажирським кораблем „Юнайтед Стейтс".

Джансон твердить, що демократичний Конґрес зробив усе, що „тільки міг"

Вашинґтон. — Провідник сенатської більшости, демократичний сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що 84-ий Конґрес на своїй першій сесії зробив усе в ділянці законодавства, „що тільки міг". Цей Конґрес — сказав він, — полагодив 77 законопроєктів, які вніс уряд президента Айзенгавера, а Конґрес із республіканською більшістю на першій своїй сесії полагодив тільки 69 законопроєктів. Джансон підкреслював і те, що цьогорічний Конґрес потребував менше часу на полагодження законопроєктів, і що засідання Конґресу не тривали до пізньої ночі, як це було в 1953 році. Ця заява сенатора Джансона є відповіддю на твердження 12-ох республіканських сенаторів, що перша сесія 84-го Конґресу була сесією „зволікання і відкладання" урядових законопроєктів. Згідно з твердженням сен. Джансона, Сенат цього року прийняв на 30 відсотків більше законопроєктів, і зробив це значно скоріше як 1953 року. Джансон заявляє, що Айзенгавер цього року зголосив більше законопроєктів, бо знав, що демократичний Конґрес — це Конґрес праці

Бенсон влаштував прийняття для совєтських рільничих делеґатів

Вашинґтон. — Совєтська рільнича делеґація закінчила оглядати фармерську техніку в цій країні, і після 35-денного побуту виїздить із ЗДА. В останньому дні совєтські „рільники" були в Вашинґтоні і оглядали американську столицю. Голова цієї делеґації, виконний міністер рільництва, Владімір М. Мацкевіч, поїхав до Мавнт Вернон на гріб першого президента ЗДА Джорджа Вашинґтона, де зложив великий вінець із білих хризантем і пурпурових ґлядіоль. На цьому вінку був напис „Рільнича Делеґація із СССР." В пропам'ятній книзі він вписав те, що совєтська рільнича делеґація вшанувала пам'ять першого президента ЗДА і положила на його гробі вінок. Після того відбулося пишне прийняття на честь совєтських колгоспників, на якому були присутні і визначні американці. Це прийняття в совєтській амбасаді по раз перший в історії передавала телевізійна програма „Колумбія Бродкестінґ Систем". Після того прийняття секретар рільництва Тефт Езра Бенсон гостив у себе совєтських делеґатів. Секретар Бенсон подарував Мацкевичеві знімок своєї родини, на якому були його шестеро дітей і дружина. Мацкевіч подарував Бенсонові дві коробки, на одній з них була ведмедиця з малими ведмедятами, а на другій генерал Кутузов у хвилині, коли нараджується залишити перед Наполеоном Москву. Меню на цьому прийнятті складалося з таких харчів, які демонстрували, як американці зберігають харчі, щоб довгий час не псувалися. Гості пили помаранчевий сок, їли шинку, яка зовсім не мала товщу, зварений заморожений горошок і капусту, салату, кукурудзяні бісквіти, мельон, „чеддер" сир та квашені огірки. Бенсон хвалив совєтських делеґатів як апостолів миру, і казав, що хоч тепер багато ще треба попрацювати, щоб запанував мир у світі, але треба сподіватися, що всі труднощі будуть переможені, і що таки мир запанує у світі. Принаймні так треба сподіватися тепер, коли відбуваються жнива в ЗДА, які цього року є дуже добрі в цій країні.

В АМЕРИЦІ

● **85-річний фінансист**, найстарший політик та дорадник кількох президентів, Бернард М. Барук, відзначив свої 85-ті народини, як пише преса, досить „спокійно", бо лише коло 200 осіб відвідали його в літньому помешканні на Лонґ Айленді, щоб скласти свої побажання. Крім того йому надіслали привіти президент Айзенгавер, індійський прем'єр Негру, генеральний секретар ОН — Даґ Гаммершилд, пані Д. Ф. Рузвелт, Адлей Е. Стівенсон та багато інших визначних осіб.

● **Голова** Крайової Федерації Молодих Республіканців Чарлз МекВортер домагається щоб президент Айзенгавер скликав восени цього року надзвичайну конференцію Конґресу для ухвалення закону про будову шляхів, шкіл, про водні ресурси та закон про охорону здоров'я. Він твердить, що демократи зіґнорували інтереси народу в цій сесії Конґресу.

● **Крайова Конвенція** Католицьких Воєнних Ветеранів ЗДА ухвалила протест проти допущення комуністичного Китаю до ОН. В іншій резолюції католицькі ветерани високо оцінюють протикомуністичну діяльність сенатора Джозефа МекКарті.

● **Секретар оборони** Чарлз Е. Вилсон видав наказ секретарям армії, фльоти і летунства, щоб вже тепер почали навчати збройні сили ЗДА, як вони мають протиставитися комуністичним тортурам і насильству, коли б хтось мусів попасти в ворожий полон.

● **З Шикаґа** повідомляють, що в липні цього року продано 400,000 апаратів для охолоджування приміщень. Це — найбільше число проданих протягом одного місяця апаратів. В цілому році таких апаратів продають коло мільйона.

● **Семирічний внук** президента Айзенгавера Дейвід запросив до себе цілу юрбу товаришів із дитячого табору, де він сам недавно перебував, і президент мусів їх частувати ковбасками, мороженим та содовою водою. Малий Дейвід просив президента відвідати разом з ним цих хлопців в їхньому таборі, але, зогляду на безпеку президента, цю гостину влаштовано на фармі, в горах, коло міста Фрейзер, Колорадо.

● **Посадники шістьох міст** ЗДА 28 серпня виїдуть в одномісячну подорож до Німеччини, де будуть гістьми західньонімецького уряду. Посадники західньо-німецьких міст подорожуватимуть по ЗДА.

● **Американський Інститут** Архітектів нагородив Медалею Файн Арт юґославського скульптора Ів. Мейстровіча за його малярство". 72-річний скульпмалярсдво". 72-річний скульптор працює вже 10 років в Сіракюзькому Університеті.

КРИВАВЕ ЖНИВО МАРОККАНСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Жертви все бурхливіших заворушень у Французькій Північній Африці лежать на вулицях місточка Овед Цем, на яке напали ватаги з племени Берберів. Досі нараховують яких 1,000 вбитих у демонстраціях і сутичках марокканських націоналістів з французьким військом.

Юґославія має 400 мільйонів закордонного довгу

Београд. — Маршал Тіто вислав урядам ЗДА, Англії і Франції ноту однакового змісту з просьбою допомогти їй у розв'язанні проблеми „пекучих" 100 мільйонів закордонного заборження. У своїй недавній промові Тіто признав, що Юґославія взагалі має коло 400 мільйонів долярів довгів і що це такий тягар, що треба буде зменшити видатки на дальші внутрішньо-промислові інвестиції. Тіто пропонував ще минулого року, щоб для справи господарської ситуації Юґославії скликати міжнародну конференцію з участю всіх вірителів Юґославії. Однак урядові американські чинники поставились неохоче до тієї думки, не хотячи, щоб на такій міжнародній конференції ЗДА були наражені на будь-який натиск збоку „малих' вірителів Юґославії перебрати за Юґославію ґарантію чи взагалі обтяжувати себе новими фінансовими зобов'язаннями. До цього часу і то лиш від 1950 року ЗДА помогли Юґославії доставами й грішми на коло пів більйона долярів. В останню суботу виїхала до Москви велика юґославська господарська делеґація під проводом віцепрем'єра і фінансового керівника держави, Вукмановіча-Темпо. СССР буцім то готов дати Юґославії позичку у висоті 120 мільйонів долярів, але невідомо, за яку політичну й економічну рекомпенсату збоку Юґославії.

У Зарщині перемагають про-німецькі партії

Заарбрікен. — У передплебісцитовій кампанії, яка ведеться на території Зарщини, найбагатшої в Европі провінції залізом і вугіллям, перемагають три про-німецькі політичні партії, які борються проти теперішнього профранцузького автономного уряду Гоффмана й аґітують за відкиненням статуту, прийнятого в порозумінні між західньо - німецьким урядом та Францією. Всі ці три політичні партії, — християнсько - демократична унія, демократична й соціялістична партії, — були заборонені в Зарщині й їм дозволено на політичну активність тільки на підставі згаданого німецько - французького порозуміння, від 23 липня ц. р. до 23 жовтня, коли то відбудеться плебісцит. Опозиційні партії виступають одностайним фронтом, закидаючи зарському прем'єрові Гоффманові слухняність у відношенні до Франції, а самій Франції — експлуатацію Зарщини зі шкодою і для ідеї европейської унії і для інтересів Німеччини. У Зарщині величезна більшість населення — німці. Всенімецькі партії зручно використовують у своїй аґітації факт, що французький амбасадор у Зарщині Жільбер Гранваль став тепер резидентом Франції у Марокко: мовляв, між Зарщиною і марокканською колонією нема різниці. Таким чином, автономний уряд Гоффмана який перебував 8 років при владі, мабуть впаде у найближчому плебісциті, при чому він — як коментує преса — стане жертвою власної помилки, що заборонив партії, які тепер із повною свіжістю й енерґією виступили до політичної кампанії.

Хрущов дивиться „оптимістично" на міжнародну ситуацію

Відень. — Нікіта Хрущов виголосив промову у Букарешті, куди прибув на святкування 11-их рокових „визволення" Румунії з-під нацистського панування, та висловився в ній дуже оптимістично про дальший розвиток подій „згідно з надіями і аспіраціями миролюбних народів". У тій своїй промові, що її передавало московське радіо, Хрущов славив Женевську конференцію „на вершинах", яка буцім то довела до „зменшення міжнародного напруження й висловила бажання знайти шляхи, щоб можна запевнити розв'язку існуючих проблем переговорами, щоб оминути наступну війну." З отих оптимістичних завваг Хрущова часописи роблять висновок, що жовтнева конференція міністрів закордонних справ 4-ох великодержав має вигляди на якийсь успіх.

ЗДА полегшують доставу совєтських часописів

Вашинґтон. — Митний та Поштовий уряди ЗДА видали нові зарядження, щоб приспішили доставу совєтських часописів тим американським установам, які їх потребують для вивчення життя в СССР. Досі часто нарікали редакції часописів, представники університетів та каледжів, дирекції бібліотек та інші установи, на те, що пошта не доручає совєтських видань або робить це з великим спізненням. Тепер Митний уряд порозумівся з Поштовим урядом, і совєтські щоденники „Ізвєстія" (орган совєського уряду) „Правда" (орган комуністичної партії) — будуть негайно доставлятись адресатам.

ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ ФРАНЦУЗІВ У МАРОККО ЗГИНУВ ПІДЧАС ІНСПЕКЦІЇ ФРОНТУ

ЧИСЛО ЖЕРТВ ОСТАННІХ ЗАВОРУШЕНЬ ЗРОСЛО ДО КРУГЛО 1,000 ОСІБ. — РОЗПОЧАЛИСЬ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ФРАНЦУЗЬКИМ УРЯДОМ ТА ВСІМИ АРАБСЬКИМИ ГРУПАМИ З МАРОККО

Париж. — Генерал Раймонд Франсіс Дюваль, головний командант французьких збройних сил у Марокко, згинув в катастрофі малого одномоторового літака, в якому переводив інспекцію операцій французького війська на терені найбільших повстанських заворушень. Майор, який товаришив йому, згинув також. Причини катастрофи літака ще не подано, отже не є виключене, що літак упав, поцілений стрілами повстанців, або пошкоджений саботажним актом. Ген. Дюваль належав до найчільніших французьких військовиків, мав 60 років і брав активну участь в обох останніх світових війнах. Безпосередньо перед своєю смертю коло містечка Касба Тадля, ген. Дюваль перевів був нараду з французькими старшинами в сусідньому містечку Кеніфра, одному з тих, що найбільш потерпіли від терористичних атак. Неспокій в Марокко триває далі. Цим разом центром заворушень стало Марракеш. Згідно з французьким повідомленням „забезпечувальні операції" продовжуються на терені, на якому відбулись найбільші терористичні атаки арабського племени берберійців, що в одному тільки містечку Уед Зам жорстоко вбили кругло 50 европейців, чоловіків, жінок і дітей, в тому числі кількох хворих у шпиталі. У французькій „пацифікаційній" акції бере участь головно чужинецький леґіон, але в отій акції заанґажовані танки, артилерія і летунство. Французи, як виходить з газописних повідомлень, масовими відплатними репресіями й терором війська відповіли на вибух кривавих заворушень, що стався в останню суботу.

Тим часом на півдні Франції, в місцевості Е-ле-Вен на французькій Рівієрі, розпочались наради 4-ох членів французького уряду з різниними політичними діячами і групами марокканських арабів. Прем'єр Фор, як також арабські репрезентанти, перестерігали, щоб терористичні акти не завернули політичних діячів з дороги мирного поладнання проблеми та щоб на місце холодного розуму не прийшла руйнуюча ненависть. Крім прем'єра Фора у нарадах беруть участь міністер для справ Марокка і Тунісії Жулі, міністер справедливости Шуман і міністер військових справ ген. Кеніґ. Цей останній, член правої партії де-ґолістів, є найбільшим опонентом думки, щоб вже тепер спровадити до Франції колишнього султана Сіді Мохаммеда бен Юссефа, що перебуває на засланні на Мадаґаскарі. Поміж арабськими репрезентантами, які не становлять однієї делеґації, ані одного табору, а репрезентують різні течії і різні вимоги, є також великий везир Ель Мокрі, що має понад 100 років. Шуман, який розмовляв із ним, висловив свій подив для його пам'яти. Американські кола висловлюють острах, чи французьке рішення дійти до злагоди з марокканськими націоналістами, не прийшло запізно, так само, як це сталось було в Індо-Китаї.

Японський міністер закордонних справ виїхав до ЗДА

Токіо. — Японський міністер закордонних справ Ямору Шіґемітсу мав виїхати у вівторок ніччю до ЗДА, щоб переговорити про найважливіші питання, які цікавлять обидві держави, однаково господарського, як військово-політичного характеру. Між отими справами на першому місці стоїть дальша політика Японії в опертї об союз зі Злученими Державами, бажання Японії нормалізувати свої взаємини з СССР — при чому японський міністер поінформує Вашинґтон про стан мирових переговорів з СССР, які ведуться в Лондоні, — та програма відбудови армії в Японії, з якою тісно в'яжеться потреба змінити японську конституцію і питання фінансових можливостей Японії. Мамору Шіґемітсу, який має тепер 68 років, був тим японським політиком, який 10 років тому підписав акт безоглядної капітуляції Японії у війні проти ЗДА та який потім був засуджений й ув'язнений, як один із воєнних злочинців. Шіґемітсу стоїть на становищі тісної співпраці з ЗДА, яка має становити і надалі базу японської закордонної політики. Шіґемітсу задумує перевести у Вашинґтоні 7 днів.

В СВІТІ

● **Марґарет**, молодша сестра королеви Єлисавети II, скінчила в неділю 25 років і тепер може вийти заміж, не потребуючи згоди від королеви. Все ж, вона мусить повідомити про своє бажання за рік перед весіллям королеву та парлямент: обидві палати парляменту можуть своєю однозгідною постановою спротивитися одруженню Марґарет, і коли вона цій постанові не скориться, то втратить із своїми нащадками права на престол, а також одержувану в сумі $14,000 річну платню. Марґарет є третьою, після двох дітей королеви, наслідницею престолу.

● **Чотири англійські** молоді старшини призналися, що це вони затіяли напад на склад амуніції при англійському вишкільному військовому таборі у Північній Валії в попередній понеділок. Вони думали, що це був — „добрий жарт". У своєму рапорті до вищої військової влади вони висловили жаль з приводу клопоту, що його наробили цим „жартом" і признали, що зробили велику помилку. Командант військової округи у Північній Валії перепросив командування поліції за заалярмування її та подякував за переведення слідства. Молоді старшини хотіли наслідувати „ірляндський рейд".

● **У Женеві** нараджувались представники 4-х найбільших банків у світі — нюйоркського Чейз — Манґеттен Бенк, Міжнародного Банку для Відбудови й Розвитку, нюйоркського Ферст Нейшенел Сіті Бенк і Бенк оф Амеріка з Сан Франсіско — над фінансовими проблемами, що виринають у зв'язку з практичними можливостями використання атомової енерґії для мирних цілей. Названі 4 банки мають депозитів на 30 більйонів долярів. Вони обмірковують можливості інвестицій в новий атомово-енерґетичний промисл у світі.

● **У Ню Делі**, столиці Індії, відбулась найбільша вулична демонстрація від часу одержання нею суверенности 8 років тому: коло 80,000 колишніх утікачів з Пакістану зорганізували похід до парляменту з протестом проти підвищення оплат за кіоски й прилавки на індійських торговищах. Похід розтягнувся вулицями на цілу милю. Однак несподівана злива розпорошила демонстрантів.

● **Клемент Еттлі**, що минулого тижня чудом пережив мізкову атаку, має зректися головства в парляментарній репрезентації Партії в англійській палаті громад і взагалі обмежити або цілком припинити свою політичну діяльність. Англійська палата громад закінчує 29 жовтня свої літні ферії. Еттлі має 72 роки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СТИХІЙНЕ НЕЩАСТЯ

Шість наших східніх стейтів — Коннектикат, Массачусетс, Ню Джерзі, Ню Йорк, Пенсилвенія і Ровд Айленд — пережили з кінцем минулого тижня одне з найбільших в своїй історії стихійних нещасть. Гураґан „Діяна", що його, після кількох днів широкого обговорювання та перестороґ, „умертвили" метеорологи і заповідачі погоди, нагло „ожив" і пролетів понад згаданими стейтами, заливаючи їх дощем, що спричинив катастрофальну повінь. Залиті міста і оселі, поперериванi шляхи, замулені поля і знищені мости, понад 200 людських жертв уже устійнених та ще сотня загиблих безвісти і більйонові матеріяльні втрати — отакі короткі загальні підсумки цього великого стихійного нещастя.

Але на тлі цього нещастя виявились деякі прикмети і здібності нашого населення та нашої адміністрації, які ввійдуть в історію як ясна сторінка тієї сумної медалі, якою було саме нещастя. Багато з наших людей, які переживали недавню воєнну катастрофу в Европі, з подивом згадують „спроможність відбудови", яку виявляли, напр., німці після кожного налету на їхні міста і опісля, по закінченні війни. Але треба було бачити, з якою справжньою блискавичністю діяла американська система в цьому великому стихійному нещасті. Тут у першу чергу треба згадати населення та його готовість допомогти ближньому. Велика частина людей, які згинули в поводі, втратили своє життя, рятуючи ближніх. З найбільшим признанням треба підкреслити також справність повітових, стейтових та федеральних властей. Гелікоптери перевозили сотні осіб із загрожених районів, наче з-під землі повиростали армії добровільців, що переводили рятункову акцію, поліція та урядовці відділів місцевої і стейтової адміністрації взяли „під контролю" всю ситуацію, постачаючи населенню, відрізаному від світу, продукти і навіть воду, позамикавши перервані або загрожені шляхи та встановивши комунікацію відповідними об'їздами. І вже в п'ятницю тисячі робітників та машин направляли шкоди, лікували заподіяні повіддю рани. Благородну ролю „сусіда" для багатьох загрожених і пошкодованих блискуче виконали, та й ще виконують, Червоний Хрест і місцеві харитативні організації й установи, а в усій рятунковій акції важливу і спасенну функцію виконали відділи Цивільної Оборони, чи, в потребі, відділи Збройних Сил.

Очевидно, що в такій стихійній катастрофі не могло обійтися і без недоліків, на які тепер, без зайвих, але звичайних в таких випадках докорів і обвинувачень звертає увагу крайова преса. Важливіші з цих недоліків — в першу чергу недостача відповідних і точних інформацій про можливість нещастя, як і відсутність відповідних засобів для перестороги населення. Як уже згадано, гураґан і зв'язана з ним злива навістили великі простори саме тоді, як місцеві заповідники вже спокійно говорили про те, що гураґан „розвіявся". Не було також відповідної перестороги для населення на місцях, коли катастрофа вже почалася. І цілком слушно звертається в пресі увагу на те, що, подібно, як сітка радарових станцій має охороняти і перестерігати населення перед налетом ворожої авіяції, так має бути створена відповідна і під кожним оглядом кваліфікована та достатня сітка для перестерігання перед можливостями стихійних нещасть. Крім того, саме останнє нещастя виявило великі недоліки цілої реґуляційної і охоронної системи на узбережжі Атлантику та вздовж багатьох рік і потоків.

Недавно появились деякі праці, базовані на наукових дослідах і твердженнях, які вказують на те, що саме східня частина Америки поступово входить в „добу спек і гураґанів". Цього року названий жіночим іменем гураґан „Діяна" був уже третім з черги цього спекотливого літа, хоч подібні атмосферичні явища виступали звичайно в пізнішій порі. Силу цього гураґану легко можна збагнути науковим порівнянням, що одногодинна його енерґія могла б вистачити на задоволення цивілізаційних потреб усієї країни впродовж кількох мільйонів років. Тим то важливим завданням кожночасної адміністрації країни, як цілости, так і місцевих управлінь та всього населення мусить бути, побіч оборонної підготови на випадок ворожого нападу, відповідна підготова самозахисту і самооборони перед стихійними нещастями. Багато в цьому відношенні вже зроблено, багато робиться і ще більше треба зробити. В цьому повинно взяти найактивнішу участь все населення країни, а свої зрозуміння для цих проблем кожний з нас може виявити вже тепер, хоч би відповідним відгуком на заклик Червоного Хреста в справі пожертв на допомогу тим, що потерпіли в цьому останньому стихійному нещасті.

Ярослав Курдидик

ОДНА З ТАЄМНИЦЬ СИЛИ АМЕРИКИ

Для багатьох не лише сірих громадян у світі, але й людей, зорієнтованих у політиці видається часто дивним, а то й незрозумілим — чому у ЗДА говориться про все одверто, включно до гострого критикування внутрішніх недоліків цієї велетенської країни. Дратує це не тільки альянтів Америки, але також й ворогів, так само, як здоровий, діловий та бистроумний молодий чоловік дратує старших своєю молодечою бравурою, рисковністю „гарячої голови", невгамовним темпераментом та поривачою ініціятивою. Очевидно, що молодість ґрішить промахами, які постають наслідком браку життєвого досвіду, але як би то справу не ставити — треба підкоритися вседіючому законові природи, що майбутнє належить не тим, які збираються відходити, а тим, які починають діяти . . .

В останньому десятилітті ЗДА, немов би порушивши відвічне право „дідичности" у дотеперішній політичній констеляції, висунули дві нові проблеми: перша — порівнюючи з іншими, держава без великого досвіду, ЗДА, перебирають політичний провід у світі, і друге — ЗДА, розцінюючи їх таким самим критерієм, примушують перейти на другий плян.

Американці висунули мало популярну й зрозумілу на Заході ідею, що в сучасній політичній ситуації досконало зорганізована сила пересуває немовби на друге місце теоретичні знання і досвід. Ця ідея стала своєрідною сучасною мудрістю.

Аж дивним видається, що місце старих імперій, якими були донедавна Англія і Франція із своїм довголітнім політичним минулим, зайняла Америка, яка, маючи заледве дві неповні декади політичного досвіду ,намагається гідно заступити їхні провідні позиції. Особливо визначаються тут американські військові експерти, які збагнули, що доба „компромісового чемберленіялізму" проминула безповоротно і що нашу цивілізацію не можна врятувати без великого риску, чи може ще більшої небезпеки, якою може бути збройна розправа.

У провідних американських військових кругах прийшли до зовсім простого висновку, що коли ворога залишити у такому положенні, щоб він міг вибирати собі час, місце і форму діяння — то це самим собою збільшує його ініціятиву і вигляди на успіхи. Отже — логічний висновок — зберегти за всяку ціну ініціятиву у своїх руках — і діяти.

В Пентаґоні вважають, що ЗДА не можуть задольнятися самою тільки „дефензивною продукцією", але мусять мати таку розбудовану бойову силу, щоб її можна було перекинути й зосередити на кожній ключовій позиції з розрахунком безумовної та абсолютної перемоги. І тому помітна тенденція перебудувати американську збройну силу так, щоб вона була якнайбільше — в бойовому розумінні — гнучкою і поворотною, тобто обкраяти її до максимуму із „людського баласту" і очолити максимальною нищівністю техніки.

Одною з таких дуже актуальних проблем, що мають вдержати ЗДА на вершку їх абсолютної переваги є справа розбудови воєнної фльоти. Про цю справу заговорив уступаючий головно-командувач фльоти, адмірал Роберт Б. Карні. В його заввагах чимало було прикрого, але таке ставлення цього питання було неминуче, коли брати до уваги, що багато американців дали себе „наївно заворожити" останніми большевицькими усмішками й дипломатичним линвоходством. Завваги адмірала Карні були найбільш авторитетні й повні турбот про те, що на Тихому океані большевики почали робити великі поступи в розбудові своєї фльоти, і що коли справа потриває в такому темпі далі, як це було за останніх 10 років, то большевики готові стати, — після недавно знищеної японської морської сили — новою загрозою. Як відомо, ЗДА мають на сьогодні коло 4 тисяч торговельних кораблів. Після ЗДА ідуть Англія, Норвеґія, СССР, а там Японія, Італія, Швеція і т. д. І хоч СССР стоїть сьогодні на третьому місці у морському тонажі, слід пригадати, що на протязі останніх 10 років Совєтський Союз перейшов із сьомого на третє місце. Москва розбудовує свою фльоту головним чином у доках чужих держав, і, як твердять фахівці, — готова перейти у найкоротшому часі на друге місце.

Чим пояснити таку гарячкову розбудову совєтської торговельної і бойової фльоти? Адірал Карні дає на це відповідь. Він твердить, що теперішні політичні умовини в СССР вимагають, щоб цей „сухопутній кольос" вийшов з суходолу і розтягнувся на моря, якщо не хоче у найближчому майбутньому задушитися в своїй обмежености й непорушності. І тому адм. Карні перестерігає американців, щоб вони не спускали з ока цієї загрози і не допустили вдруге до такої трагічної несподіванки, як було колись з Японією. На кінець своїх заввагт адм. Карні каже, що ЗДА мусять мати таку сильну морську фльоту, яка давала б забезпеку, що наша вантажно - торговельна фльота зможе перевозити із заморських країв в достатній кількості ті сирівці, які необхідні нашій індустрії для виробу автомобілів, літаків та електронічного приладдя, що буде потрібне у майбутній ґльобальній розправі. Із 77 видів стратеґічних матеріялів, яких ми конче потребуємо для оборони нашої країни, ми можемо видобути у ЗДА заледве 11. Решту ми примушені довозити, і від цього узалежнюється сила або слабість нашої державної потенції.

Про всі ці справи, як бачимо, говориться у ЗДА одверто. Таким ставленням справи попереджується народ і показується наглядно, що уряд буде примушений у найближчому, може, й приспішено діяти на цьому відтинку і матиме у зв'язку з цим великі видатки. Провід ЗДА намагається з'ясувати народові заздалегідь його положення і тим здобути його зрозуміння та підтримку. І якраз оце довір'я є найбільшою силою Америки.

ТРИДЦЯТЬ РОКІВ

На початку вересня з'їдуться в Филаделфії представниці Відділів Союзу Українок Америки та запрошені гості, щоб відбути XI Конвенцію СУА. Ця подія завжди викликає зацікавлення української громади в ЗДА вже хоч би тим, що з кожної більшої місцевости їде одна, а то й кілька делеґаток на цей з'їзд. Цього року Конвенція СУА має особливе значення, вона бо відзначає роковини хрещення княгині Ольги, що тисяча років тому поклала могутні підвалини під українську духовість. І дає перегляд шляху, що його перейшла організація за 30 років.

У такому аспекті підходимо до майбутнього з'їзду.

Хрещення княгині Ольги висуває на перший плян цю найбільшу жінку нашої історії. Щоб насвітлити її постать та віддати належне її генієві — Союз Українок Америки вшановує її пам'ять виданням наукової публікації: накладом СУА появиться монографія о. д-ра І. Нагаєвського „Рівноапостольна свята Ольга".

Переглянути 30-літній шлях організації допоможуть численні звіти, статистика та живі свідки її початків. Коли 30 років тому за почином Ганни Чикаленко - Келлер, яка прибула на з'їзд Міжнародної Жіночої Ради до Вашинґтону, об'єднались жіночі товариства у Ню Йорку в Союз Українок Америки, не було певности, як розвинеться новостворена Централя. Творили її молоді жінки без великого досвіду й освіти. Одначе їх вела охота до громадського діла і любов до Рідного Краю. Ці дві прямні, як також приклад американських жіночих організацій дозволили їм швидко набрати досвіду. Перший жіночий з'їзд, що відбувся в 1932 р. у Ню Йорку, виявив уже ряд досвідчених працівниць, чітко окреслений плян праці та поважне місце в українсько - американській громаді.

Згаданий конґрес був пробою сил, від якої починається широко закроєна організаційна дія. Союз Українок Америки стане уже на твердій основі. У всіх скупченнях українців творяться Відділи СУА. Щораз ширші круги жіноцтва заторкує він своїми завданнями. Вони зводяться в головному до культурно - освітньої акції та допомоги рідному краєві. Це були найжахливіші завдання в тому часі і на тому степені громадської спромоги .

Друга світова війна перервала зв'язок із рідним краєм. Через воєнні події і громадська праця мусіла змінити напрям: Відділи СУА допомагали прибраній батьківщині. Це зблизило Союз Українок Америки з американськими жіночими організаціями, промостило СУА дорогу до великих централь: по війні Союз Українок Америки став членом Генеральної Федерації Жіночих Клюбів і Національної Ради Жінок Америки.

Контакти з американським жіноцтвом показали, яку користь приносить кожна освідомлена акція. Одначе з часом зростали вимоги нашого жіноцтва. Тоді, коли в початках це були виставки і концерти, пізніше виявилась вже потреба друкованого слова. Творами Лесі Українки англійською мовою започатковано нову ділянку праці. Завдяки Відділам СУА ця книжка побачила світ у гарному оформленні і знаходиться в багатьох американських бібліотеках.

Другою публікацією, що в ній давно вже відчувалась потреба, є інформаційна довідка про українську жінку, її шлях та осяги. Вже від року підготовляється таке видання англійською мовою. Саме у 30-ліття своєї праці запропонує його Союз Українок Америки українському зорганізованому жіноцтву.

Та не тільки минуле Союзу Українок Америки буде предметом нарад XI Конвенції. Далеко більший засяг займуть сучасні проблеми організації. Деякі з них уже видвигнули Окружні З'їзди СУА, що відбулись весною ц. р. в усіх більших центрах ЗДА. А багато привезуть із собою делеґатки.

Три дні нарад з трудом охоплять цілість справ, що їх треба розглянути, обговорити й вирішити. Тому увага активного громадянства в ЗДА звернена на XI Конвенцію Союзу Українок Америки: одних, зі становища учасниць, других як гостей, репрезентантів установ або громадян, що слідкують за постановою зорганізованого жіноцтва під сучасну пору.

Л. Б.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Високоповажаний Пане Редакторе!

Ваш щоденник помістив у ч. 155 (13. 8. 55.) на першій сторінці нотатку п. н. „Відгомін української акції в Женеві". В цій нотатці є інформація, що на Женевській конференції „на вершинах" вели акцію УКК, УНРада й УГВР, але нема згадки про КУК.

Ми інформували Вас про заходи КУК у Женеві через „Пресові Вісті" (ч. 10), але, мабуть через недогляд, ці інформації залишилися без уваги.

Европейська преса й українська канадійська преса та частина української американської поінформували про заходи КУК.

В тій же нотатці є твердження, що французька газета „Ля Трибюн де Женев" у своїй замітці „Голос, що його треба вислухати", передрукувала з меморіялу УГВР уступ „що жадна розв'язка сучасних проблем в Европі не буде повна, поки не постане суверенна українська держава, перша жертва комуністично-російської аґресії".

Враз із цим висловлений на закінчення такий погляд, що „найкоротше й найпростіше написаним був меморіял УГВР і мабуть тому він знайшов публічний відгук".

Коли б повища нотатка згадала була про КУК, то нам не було б ніякої потреби нею займатися. На жаль, так не є і тому ми змушені просити Вас спростувати цю нотатку на сторінках Вашого цінного часопису. Йде про те, щоб ніхто не посудив КУК в неточності його публічного проголошення про його заходи в Женеві. Дійсний стан справи є такий:

1. З нагоди Женевської конференції КУК вислав телеграми до президента Айзенгавера і прем'єрів В. Британії і Франції.

2. КУК мав у Женеві під час конференції свого власного обсерваторе в особі п. Євгена Деслава, який телеграми КУК поширив у відбитках між її учасниками, а зокрема журналістами.

3. Наведений цитат в „Ля Трибюн де Женев" є дослівним повторенням одного уступу з телеграми КУК до прем'єрів В. Британії і Франції.

На доказ цього залучаємо Вам текст відносної телеграми у французькій мові й вирізок із щоденника „Ля Трибюн де Женев" від 21. 7. 1955 р.

Очевидно, цим нашим вияснениям ми не хочемо в ніякій мірі применшити значіння акції, що її вели в Женеві УКК, УНРада й УГВР й ми радо прилучуємося до підкреслення її ваги.

Наперед дякуємо Вам, Високоповажаний Пане Редакторе, за ласкаве узглядиення нашого вияснення.

Комітет Українців Канади
А. Загарійчук,
діловий секретар.

До Редакції „Свобода"
в Джерзі Сіті.

Український щоденник „Свобода" ч. 138 із 21. липня 1955 р. у статті „З інавґураційних нарад директорів УКК" подає за звітом п. Галичина, що в зв'язку із зустріччю Чотирьох у Женеві Екзекутива УКК покликала до окремого Комітету, який мав провести заплановану політичну акцію у Женеві, між іншими і підписаних.

Оцим заявляємо, що ніякого повідомлення про наше покликання до такого Комітету ми не одержали ні від УКК, ані від будь-якого його представника, і про наше нібито покликання ми довідалися щойно зі „Свободи" вже по зустрічі Чотирьох.

З пошаною
Антін Чернецький, вр.
Інж. І. Лучишин, вр.

Цюріх, дня 16. серпня 1955.

ВИЯСНЕННЯ УКК

У відповідь на цю заввагу, Канцелярія УККомітету в Ню Йорку дала таке вияснення:

Справу репрезентації УКК на зустрічі Чотирьох Великих у Женеві устійнювано кореспонденційним шляхом з п. Єремієвим у Женеві і саме він видвигнув пропозицію, щоб до окремого Комітету запросити й підписаних під листом вгорі діячів. УКК в листі до п. Єремієва з 11-го липня дав на це свою згоду і на цій підставі в звіті п. Галичина на дирекційних нарадах УКК названо поодиноких громадян у Швайцарії, між ними і підписаних під листом вгорі, при чому сказано дослівно, що „для переведення запланованої акції покликано окремий комітет, який має складатися з таких українських діячів, які перебувають на терені Швайцарії" та названо їх імена. Отже до такого твердження в звіті були повні підстави, згідно з листом п. Єремієва та відповіддю канцелярії.

ВШ. Пане Редакторе!

Дякую Вам дуже гарненько за ті чудові фейлетони: „Полювання на ґотура і на цапа", що їх п. Лучаковський так майстерно описав. Він дуже добре знає Верховину: Бойківщину. Будьте такі добрі і друкуйте його оповідань чимбільше. Ми тут не можемо налюбуватися його писанням.

Ю. Бахур.
Дітройт, Миш.

НА ТЕМИ ДНЯ

Всі совєтські офіціози під проводом „Правди" й „Ізвєстій" надрукували заяву совєтського уряду, що він, „здійснюючи в дальшому миролюбну політику", вирішив вселаскавіше зредукувати совєтську армію ,про чисельний стан якої Захід не має і не може мати ніяких даних, на 640,000 вояків. Коли ж західні уряди поставилися до совєтської заяви із зрозумілим недовір'ям і сумнівами ,то із згаданих совєтських офіціозів поллялися цілі потоки обурення, як можна, мовляв, сумніватися в щирій інтенції совєтської миролюбности. Водночас із цим на Заході одержано вістки, що в Румунії — всупереч усім договорам і запевненням совєтського уряду — залишаються далі совєтські дивізії; що в Східній Німеччині йде жахливий натиск на німецьку молодь збільшувати ряди східньо - німецької „поліційної" армії, яка нараховує вже понад 120,000 вояків; що Північну Корею Москва озброює невпинно наймодернішими літаками і зброєю; що комуністи почали вже атаку на Ляос і т. д. і т. д. Про ці факти совєтська преса мовчить.

∴

Минають роки і приносять все більше сенсаційних ревеляцій про інфільтрацію комуністів не тільки в американське культурне, наукове чи й політичне життя, але й у деякі дуже важливі клітини державного апарату. Голова Конґресової комісії для розсліду протиамериканської діяльности, конґр. Волтер ствердив офіційно, що його комісія має заприсяжені зізнання про наявність комуністичних „ячейок" (клітин) в допоміжних штабах різних сенатських комісій. Ці штаби складаються звичайно з експертів такої чи іншої ділянки і їх завданням вишукати і приготовляти всі потрібні матеріяли для сенатських комісій, рецензувати та опініювати такі чи інші резолюції і законопроєкти, одним словом, на цих експертів покладена не раз найважливіша підготовна робота. Тепер виявляється, що до цих штабів пролізли комуністи, ведуть там вигідну для комуністичного проводу політику, просуваючи все те, що потрібно американським і московським компартіям і саботуючи не раз і корисні для Америки почини і пляни. Незабаром комісія Волтера почне переслухування цих експертів і можна сподіватися нових, ще більш сенсаційних ревеляцій. Слідство в справі дій цих комуністичних ячейок в сенатському апараті ведеться вже довго, ще з 1953 року і треба жалкувати, що за той час померли деякі з головних свідків і відкривців дій, як наприклад, сен. Роберт Ля Фолетт, який мав першоджерельні матеріяли про діяльність комуністичних експертів, про їх „служіння" справі комунізму і про те, що вони мали свобідний вгляд в усі документи і протоколи навіть найбільш секретних сесій сенатських комісій. Американська і світова опінія мабуть не скоро, а може і взагалі не довідається, про весь розмір й обсяг шкоди, спричиненої комуністичними „експертами . . ."

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ.

Іван Франко

ІЗ СТРОФ

Дурний, хто помилок лякаючись,
Не сміє братися до діла, —
Так, якби я не їв, лякаючись,
Щоб кришка в голосницю не [влетіла.

Ті, що крізь помилки до правди [добиваються,
Мудрцями називаються,
Ті, що в своїх помилках угурні*)
То справжні дурні.

*) вперті.

Ст. Самійленко

ДНІ СЛАВИ

(6)

Цілий день тяжкої праці — патрулювання! Зате, яке ж задоволення було для нас, коли ми (залоги панцерників) бачили той святково-радісний настрій багатотисячного здвигу Киян.

Вуличні бої в м. Києві

Дивізіон що раз менший, а тому і слабший. Залишилися тільки три автопанцерники, людей коло сотні, в тому майже половина старшин; кулеметів й амуніції вдосталь. На вулиці Великій Васильківській вбито командира дивізіону підп. Чорного, коли виходив з панцерника, тяжко поранено поручника Грекова, забито кількох вояків і поранено чотирьох старшин і кільканадцять козаків. Я перейняв команду дивізіону. Большевики докучають все більше, дивізіон не має в казармах спокою.

Одного разу дістав я наказ виїхати до будинку Центральної Ради з усіма трьома автопанцерниками, що ще залишилися в нас. Довший час не міг я того наказу виконати, бо большевики відкрили з вікон протилежних і сусідніх домів такий вогонь по подвір'ю, де розташований був дивізіон, що залога автопанцерників ніяк не могла дістатися до ґаражів, де стояли броневики. Треба було яких 150 кроків перейти відкритим подвір'ям і тільки в хвилини, коли вогонь притихав, діставались туди по одному. Через яку годину залога була там і панцерники могли вирушити на місце призначення, перед тим порядно „скропивши" з кулеметів вікна, з яких нас обстрілювано.

При вході до касарень день і ніч стояли два кулемети „Максима" з залогою на поготові. У вікнах на другому поверсі на всі чотири сторони по два кулемети, кожної хвилини готові стріляти.

Майстерні для ремонту машин не працювали з браку запасових частин і потрібних матеріялів. Тому чотири броневики, ще майже зовсім добрі, не могли бути урухомлені. Два броневики були поважно пошкоджені в вуличних боях і були залишені в місті.

Одного разу збираємося виїздити на місце призначення. Стоїмо у воротях. Я не вспів ще всісти до броневика, коли бачу, що від товарової станції на Печерську біжить в нашу сторону купа людей. Підбігають ближче, один з них мене пізнає. Був це з Вільних Козаків — студент жид — Дворкін, родом з міста Прилуки на Полтавщині. Він каже, що місцеві большевики йдуть на касарні дивізіону, щоб ми були на поготові. В ту саму хвилину почалася густа стрілянина. Автопанцерники виїхали за браму і своїм вогнем розторощили напасників.

Я бачив, що не утриматися нам в касарнях і зголосив це до Військового Секретаріяту. Звідтам отримав розпорядження, щоб два броневики з залогою поставити на подвір'я, де мешкав Військовий Секретар Порш, це є на Миколаївській вулиці, а з решти вояків утворити піший бойовий відділ.

Воюємо далі. Наш піший відділ розташувався в одному з будинків Купецького Саду.

До нашого нового пристановища в Купецькому Саді приїхав сам полковник Капкан, командант міста Києва і командир його залоги, перший командир козацького ім. Гетьмана Богдана Хмельницького полку. Він прикликав мене до себе і сказав, що мушу йти з моїми хлопцями боронити банку ,при Левашовській вулиці. Додав, що мені це буде найзручніше зробити, бо маю ще кілька здатних до бою панцерників, а він додасть мені ще зі сотню Вільних Козаків. Коли б і того було мало, то маю „кричати", а він додасть ще когось.

Я відповів, що наказ є наказом, але хлопці уже кілька ночей не спали, поперестуджувалися, падають з ніг. На це сказав мені полк. Капкан, що на тому світі будемо відпочивати, а тепер нема як, бо є багато роботи. Побажав нам „щасти Боже!" і від'їхав.

Разом зі старшинами оглянув я терен, то є вул. Левашовську біля банку. Положення погане. Ні від вул. Великої Васильківської ,ні з другого боку ніякого захисту для оборонців банку немає, треба будувати барикади.

Прийшла сотня Вільних Козаків і всі разом ми взялися до роботи. Барикади будуємо з обидвох сторін вулиці, банк посередині. Стягаємо усе пригоже до цього з поблизьких дворів, виривамо каміння з їздні. Робота тяжка, зима. Копаємо землю і робимо барикади. Робота не переривається навіть вночі, бо місцеві большевики в цій околиці дуже агресивні, кілька разів уже перед тим хотіли дістатися до банку, але це їм не повелося. Тепер вони напевно не забаряться зробити наскок.

Якби передчували: раннім ранком ворог почав стрілянину з рушниць і кулеметів по наших новозбудованих барикадах.

На барикадах була тільки варта, а решта козаків або грілись у банку або по сусідніх з ним домах.

Всі вибігають за барикади і починається бій, що триває аж до доброго сніданку. Мої панцерники, які лишилися в Купецькому Саді для технічного перегляду і які, як запевняв старший механік Гнива, будуть готові найдалі за яких дві години — не надходять.

Я посилаю трьох козаків до полк. Капкана з повідомленням, що наші сили, порівнюючи з ворожими, замалі, і що нам більше як певно не пощастить вдержати банку.

За якийсь час вертаються козаки з повідомленням від полк. Капкана, що уже йдуть нам на підмогу дві сотні Гайдамаків.

У козаків відразу піднісся настрій і вони частіше зачинають іти до атаки на наступаючого ворога. Але наші атаки мало успішні: як тільки большевики побачать атакуючих козаків — поховаються по подвір'ях і нічого їм не зробиш. Тільки ми маємо непотрібні втрати від ворожого вогню з вікон домів.

Від вул. Великої Васильківської надходять Гайдамаки. Я виходжу їм назустріч, бо і ворожий вогонь і самих большевиків з тієї сторони як би „корова язиком злизала". Все затихло.

Підходжу до Гайдамаків, приглядаюся, а на їхньому чолі сам їхній командир, отаман Симон Петлюра. Він каже мені: „Що, друже, гаряче тут вам? Підожди, зараз дамо їм „бобу". Іди ти зі своїми хлопцями і Вільними Козаками в один бік вулиці та порядно перетрясіть усі подвір'я найближчі до банку а я зі своїми хлопцями зроблю те саме в бік Великої Васильківської".

Ідемо, переглядаємо подвір'я. В брамах цілі купи вистріляних лусок від набоїв, а большевиків немає.

Чуємо — надходять авто-панцерники. У нас настрій стає ще бадьоріший; тепер дамо собі раду з ворогом.

Вертається з „виправи" по подвір'ях і отаман С. Петлюра, але вислід такий же, як і у мене: ні одного большевика не спіймали.

— „Зайдім до банку, побачимо, що там робиться" — каже до мене отаман С. Петлюра.

В банку кілька урядовців дижурить з розпорядження їхньої влади. Показують нам купу скриньок в одній кімнаті і кажуть, що все те призначене нашою українською владою до вивозу. Тоді С. Петлюра сказав мені, що поки будемо чекати аж наші те все вивезуть, то большевики можуть увірватися до банку і справді те все „вивезти". Краще взяти всі оті скриньки на панцерники і вивезти їх на відому йому адресу у Святошині.

Р. Завадович

УКРАЇНСЬКІ БАГАТИРІ

Збереження „чистоти рідної мови в умовинах життя на еміґрації — це одна з передових проблем, а боротьба за чистоту мови — почесна справа. Звичайно, далеко від рідного краю і від його мовного середовища мова еміґрантів при зустрічі з іншими панівними мовами не може бути настільки правильна, як би цього бажалося. Вона вбирає в себе чужомовні слова, форми й складневі особливості, затрачаючи частину своїх власних. Тому не диво, що в пресі часто лунають заклики плекати культуру й оберігати красу рідної мови, а численні автори переслідують усякі прояви псування й засмічування її чистоти.

Слід би тільки побажати, щоб це робили фахові мовознавці, а не принагідні аматори. Буває, що в нашій обережності щодо мови занадто „перегинаємо палицю в другий бік" і, поборюючи слова, які, на нашу думку, не є власністю української мови, відмовляємося від права власности на слова, які насправді нам належить і яких нема причини відкидати. Так само треба керуватись здобутками нашої науки, а не особистими здогадами і міркуваннями. Діло в тому, що багато читачів нашої преси не мають можливости перевірити твердження тих чи інших авторів і приймають їх „на віру", а це зовсім не помагає справі збереження культури мови.

Критерій, яким „вимірюємо" чистоту мови, не є абсолютний, незмінний, бо мова є щось живе, що постійно змінюється; вона має свої споконвічні закони, але й творить нові закони, має запас слів, що вийшли з ужитку (архаїзми) і що входять в ужиток (неологізми). Крім так зв. праслів, кожна мова має в своїм складі деяку кількість слів іншомовного або міжнародного походження, які одержали право громадянства. Особливо тепер, у віці незвичайного розвитку техніки, в лябораторіях учених з'являються слова, які негайно стають складовою частиною всіх культурних мов світу. Процес обміну словами діє від дуже давніх часів, відколи існують взаємини між народами. Крім того в мовах двох чи більше народів існують однозвучні або подібні слова й форми, які не перейшли від одного народу до другого, але походять з спільного праджерела в далекому минулому.

Часом родовід деяких слів буває заплутаний, і тоді виникають різниці поглядів та дискусії. Вони можуть бути дуже корисні для науки мови, якщо ведуться правильною науковою методою. Аматорський підхід до тих справ приносить не користь, а шкоду.

На сторінках української преси в Америці й Канаді цього року несподівано виникла оживлена дискусія на тему таких слів, як **багатир** і **соха**, що були вжиті в літературнім журналику для дітей і молоді, „Веселка". Голоси „проти" закидали, що „багатир" у значенні героя-велетня не вживається в українській мові, що це слово, подібно, як і „соха", московське і що таким чином образкове оповідання про Богуту-багатиря йде по лінії уподібнювання української мови до московської. Коли мати на увазі, що мовиться про видання для молодого покоління, закид поважний. Тому почуваємося до обов'язку дати і читачам „Веселки" і їх батькам конечні вияснення без уваги на те, що на тему багатиря й сохи дискутанти понаписували в останніх місяцях таки немало особистих здогадів і поглядів. Залишаємо на боці свідчення словників, бо в ході дискусії доказано безсумнівне існування обидвох згаданих слів в українській мові.

Перейдім до інщих доказів. Слово „багатир" (за давнішим правописом „богатир") означає в українській мові не лише заможну людину, багатія, але й казкового героя, велетня. Цього вийняткового значення не має тепер у нас ні слово „герой", ні „лицар". Щоправда, багатир є одним із героїв нашого старовинного (билинного) епосу, якого останки збереглися в українськім фолкльорі у виді величальних пісень та героїчних казок, але його значення цілком своєрідне й незаступне. В нашім фолкльорі збереглася до найновіших часів мітична постать багатиря-велетня-змієборця, обдарованого надприродною силою, оборонця рідної землі й віри перед ворогами.

„По народнім поняттям богатирі являються і тепер, їх завдання — охороняти християнську землю від зміїв чи іншої темної сили", — стверджував у своїх „Записах" у 1880-их рр. один із найкращих знавців українського народного побуту, Іван Манжура. Він надрукував кілька записів з народних уст з терену Катеринославщини про багатирів - змієборців. Савич у „Київській Старині" (III, 1889) передає такі слова селянина села Ситник Золотоніського повіту: „Багатирі-семилітки або близнята до семи літ живуть у батька-матері, а як приходить уже їм час виряджатись на свій острів, то перше вони щонебудь таке подіють, або млин перевернуть абощо... На острові тім усякі звірі й гади живуть, а багатирі й стережуть їх, щоб вони куди не вийшли і не наробили людям шкоди". Той самий автор згадує, що в с. Богодухівці на Золотонощині було доморосле лоша „з крилами", і всі сусіди були переконані, що тут десь мусить рости і хазяїн цього коня, багатир-семиліток, і що одного дня і кінь і їздець щезнуть. У листі до автора цих рядків один науковець, член УВАН, писав, що про багатирів чув казки й перекази в українськім селі ще дитиною від діда-селянина, який навіть показував йому ями в камені біля криниці і запевняв, що відтиски-сліди багатирських коней. „Постать багатиря в найрізноманітніших творах і переказах в Україні була особливо популярна: є цілі цикли переказів про багатирів", — пише літературознавець проф. Леонид Білецький в I т. „Історії української літератури". Він засвідчує, що народна традиція українського народу піднесла багатирів-оборонців рідної землі майже до гідности святих і вмістила їх нетлінні останки в підземеллях Печерського монастиря в Києві.

Тому не диво, що, вслід за живою народною традицією, слова „багатир" вживає також українська наука. Костомарів у своїх „монографіях" (I, вид. 229) писав: „Семилітній багатир — тип народної надії на будучі покоління, ідеал народної сили, яка не старіє". Згідно з народним мисленням, наша наука прийняла і вживає слово „багатир" в спеціяльному значенні казкового велетня-титана і вважає його не запозиченням, але самобутнім витвором української народної фантазії. Кожний може в цьому переконатися, заглянувши хоч би до історії літератури М. Грушевського, Леонида Білецького, до Енциклопедії Українознавства тощо. Про багатирів згадували в своїх творах Іван Котляревський („Енеїда") та Іван Франко („Каменярі").

Арґумент противників „багатиря", що, мовляв, це слово існує в московській мові, справи не перерішує. Чимало паралельних слів існує в мовах слов'янських та інших народів. Зате відмовитись від „багатиря" в українській мові й фолкльорі, не визнати його за нащадка староукраїнського епосу з часів нашої Київської Руси — значить, відмовитись від того, що Київська Русь, князь Володимир (центральна постать одного циклу билин) і весь терен боїв Києва з диким степом — це наша історична власність. Нема потреби відігрівати теорію Поґодіна ,яку збили й погребли самі московські дослідники.

Мітична постать „багатиря", хоч своєю назвою неукраїнська (походження перського, передана в Україну за турецьким і монгольським посередництвом — див. Етимол. Словник Ал. Брукнера), твердо вросла в український фолкльор і живе в ньому донині. Власне, не з Московщини, а з України це слово (враз із українським „г") перейшло розмірно недавно до польської мови (завдяки польським письменникам, що жили „на сході", Бернатові й Реєві) і тому воно в поляків означає таки героя, а не заможну людину. І якось ніхто з поляків не відхрещується від цього слова (як це роблять у нас) і не підіймає тривоги, що польська мова уподібнюється до української. Там воно дістало право громадянства, і його неможливо заступити іншим відповідним словом.

Ні, направду, нема ні потреби ,ні глузду віддавати нашого історичного багатиря чужинцям. У народній традиції він — своєрідний національний герой, оборонець батьківщини, символ невмирущої сили народу. В такім позитивнім розумінні представлений образ Богути-багатиря в „Веселці" на науку й розвагу дітям.

Можна б ще коротко зачепити питання, чи „соха" (в розумінні приладдя до орання) — українське слово і чи українці орали сохою. За словами Енциклопедії Українознавства (т. I., ст. 205), з рала створилася мабуть на Україні „литовська соха", знана досі в Північній Україні. Вона надається до оранки на каменистих і лісових ґрунтах. Ал. Брюкнер подає, що сохою орали не лише „на Русі", але також у Білорусі, Литві, польськім Мазовшу і, навіть, у німецькій Східній Прусії. На більшості українських земель соха, хоч і була поліпшеним ралом, не прийнялася з огляду на характер ріллі. Все ж таки соха була й є одним (хоч і не найбільш поширеним) із знарядь до орання землі в Україні. Слівце „мабуть", вжите в ЕУ, треба розуміти так, що питання місця, де виникла соха, наукою остаточно не устійнене. Одначе, врахувавши, що в Україні хліборобство стояло вже в давнину куди вище, як на Півночі, схиляємося до погляду, що соха — український винахід, поширений згодом на територіях інших народів.

Усіх, що після цих вияснень все таки не погоджуватимуться з нами, відсилаємо на дальшу дискусію з наукою. Бо про „багатиря" і „соху" ми пишемо читачам „Веселки" так, як учить нас сучасна українська наука.

Д-р Петро Стерчо

ДО ПИТАННЯ ПРИЛУЧЕННЯ ЗАКАРПАТТЯ ДО Ч.С.Р. В 1919

(2)

Яка ж була воля населення? Насамперед, кілька слів про ролю американських закарпатських русинів. Вже 23 липня 1918 р. закарпатці в Америці на свойому конґресі в Гомстеді — Питсбурзі рішили, що Закарпаття має бути незалежною державою, а якщо це неможливе, тоді має бути злуч ене з Галичиною й Буковиною, а коли б і то було неможливим, тоді має дістати автономію (при чому не говорилося в резолюції, в якій державі та автономія має бути). Але, влітку 1918 р., прибув до ЗДА Т. Г. Масарик і нав'язав контакт, насамперед із провідником православно - москвофільської групи, Миколою Пачутою, а коли переконався, що той не має майже ніякого впливу серед карпато - української еміґрації в Америці, тоді наблизився до д-ра Григорія Жатковича, провідника греко-католицьких братств. Тут Тома Г. Масарик вживав своїх впливів, щоб з'єднати провідників закарпатців на свій бік, з одного боку, а, правдоподібно, вплинув і на президента Вудрова Вилсона, щоб той не підтримував перших двох можливостей розв'язки політичного статусу Закарпаття, поданих у резолюції Конґресу Американських Русинів, що відбувся в Гомстеді — Питсбурґу. Президент Вилсон запропонував Жатковичеві змагати до автономії Закарпаття, а Масарик вже довів до того, що та автономія мала бути в рямках Чехословаччини.

Тим часом, на Закарпатті — в порозумінні з Українською Парляментарною Репрезентацією у Відні ,до якої, з доручення провідного активу закарпатських українців на чолі з о. Августином Волошином, вже 21 жовтня 1918 р. їздив проф. Августин Штефан — почали творитися місцеві народні ради, які стали брати вирішення своєї долі у свої руки. Брати Михайло й Юлій Бращайки зорганізували народну раду в Хусті, яка дня 2 листопада 1918 винесла рішення злучити Закарпаття з Украніською Державою. Відомий діяч, о. Омелян Невицький зорганізував конґрес Пряшівщини у Старій Любовні, на якому дня 8 листопада 1918 р. створено Руську Народну Раду і проголошено домагання включення Закарпаття в Українську Державу. Конґрес Свалявщини на чолі з Михайлом Комарницьким, проголосив бажання належати до Української Держави дня 8 грудня 1918, а на другий день Різдвяних Свят, тобто 8 січня 1919 р., Брати Климпуші, Степан Клочурак й інші провідники Гуцульщини, стали на чолі збройного повстання проти мадярських військ у Ясінню і, на урочистих зборах всього населення Ясіня святочно проголошено злуку з Українською Державою. Коли група мадяронів, що під впливом закарпатських патріотів, на чолі з д-ром Михайлом Бращайком ,не могла довести до прийняття резолюції про льояльність Закарпаття мадярській державі, до чого змагали організовані мадярами збори в Будапешті дня 10 грудня 1918 р., то учасники зборів не дозволили говорити провідникові мадяронів, Гощукові, а перетворили збори, під керівництвом д-ра Михайла Бращайка, у спонтанну маніфестацію єдности Закарпаття з Україною. Тут же прийнято постанову про скликання Всенародного Конґресу Русинів до Хусту, який відбувся з повним успіхом і 420 делеґатів з усього Закарпаття маніфестаційно заявили волю населення своїх сіл і міст належати до Української Держави. Ніде на цих зборах не було мови про злуку з Чехословаччиною.

(Закінчення буде)

ВИЙШЛА З ДРУКУ
Антологія поезії полеглих, розстріляних, замучених і засланих в роках 1920-1945 українських поетів.

„ОБІРВАНІ СТРУНИ"

передмову й біо-бібліографічні дані про кожного поета написав
Богдан Кравців.
431 стор. Ціна $3.50 в твердому переплеті.

—о—

УКРАЇНСЬКА ЛІРИКА
(1840-1940)
в перекладах на німецьку мову
проф. Ганса Коха
Ціна $3.00

Замовлення слати на адресу:
SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
302-304 West 13th Street
New York 14, N. Y.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Йонґставн, Огайо

Український День.

Заходами Відділу УККА для м. Йонґставн й околиці відбувся в неділю, дня 7 серпня ц. р. Український День. Це був вже 25-й з черги такий День в нашім місті, яке дало почин до подібних святкувань і в інших містах ЗДА. Тому наш цьогорічний Український День мав характер ювілейного Дня. З цієї нагоди було висловлено публічне признання і подяку живим ще організаторам першого Українського Дня в нашім місті (а також в ЗДА) п. Юрієві Присташові, теперішньому голові Відділу УККА, та п. Степанові Мошові. Обом їм численна публіка зробила сердечну овацію. Цим святом була відзначена також і 15-літня річниця заснування УККА, Відділ якого в нашім місті проявляє жваву діяльність.

Велика заля Українського Павільйону була переповнена українським громадянством як зі самого міста, так і з ближчої та дальшої околиці. З американських гостей був присутній губернатор стейту Огайо п. Ф. Лавші, посадники міст Йонґставну, Кемпбелу та Стродірсу, місцевий стейтовий сенатор п. С. Оленік, президент міської ради в Йонґставні п. Р. Баррет, директор суду в Йонґставні п. В. Квінлі та інші. Губ. п. Ф. Лавші та посадник міста Йонґставну п. Ф. Крайжан склали привіти. Конґресмен п. М. Фіґен переслав письменний привіт, який був відчитаний.

Головним промовцем був проф. д-р Лев Добрянський, голова УККА. Його промову (в анг. мові) слухали уважно також губ. Лавші та інші чужі гості. Другу цікаву промову, також на дуже актуальні теми, виголосив по українськи інж. М. Комічак, голова філії УККА на Зах. Пенсилвенію з Питсбурґу, Па. Говорив ще д-р Роман Стахура про значення Українського Дня, а згадані вже п. п. Присташ та С. Мош подали деякі свої враження та завваги про перші Українські Дні в нашім місті, які були дійсно родинним святом всієї української спільноти.

Було багато привітань також і від своїх. П. М. Дуткевич вітав наш Український День від Української Народної Помочі в Питсбурґу, Па., а п. Майнош від філії УККА для Зах. Пенсилвенії в Питсбурґу, Па. Промовляли також о. В. Олійник з Йонґставну та о. С. Голутяк з Вунсакет, Р. А. (бувший парох в Йонґставні).

В концертовій частині Дня виступив чоловічий і мішаний хор ООЧСУ „Кобзар" з Питсбурґу, під керівництвом п. І. Луковського, та чоловічий хор при осередку СУМА в Йонґставні „Трембіта", під дириґентурою мґр. М. Жмуркевича з Воррен, Огайо. П-і К. Шпиль заспівала сопранове вольо і теж дует зі своєю донькою Оксаною при фортепіяновім акомпаніяменті другої доньки, Орисі, яка також співала тріо зі своїми молодшими сестричками Марусею та Марточкою. Сольо заспівала також і 8-річна Кася Стасюк з братського Відділу УККА в Кентон, Огайо. Американський гимн на початку програми заспівала п-і Комічакова з Питсбурґу, а Український Національний Гимн під кінець програми заспівав хор „Кобзар", враз з цілою залею. Програму вели д-р Р. Стахура та п. М. Саламон.

По програмі відбулися веселі спортові гри для молодших і старших, якими проводили пп. М. Мушинський, П. Ліщак та М. Федьків. Потім була забава з танцями при українській музиці п. М. Шияна з Клівленду, Огайо.

Про цей наш День була довша стаття в місцевім часописі „Йонґставн Віндікейтор" з 8-го серпня ц. р., в якій були також наведені головні думки з промов губ. Лавші, проф. Добрянського та мейора Крайжана.

Весь досить значний, дохід з цього Дня (1,200 дол.) був призначений для Централі УККА.

Д-р Роман Стахура.

Шикаґо, Ілл.

П'ЯТИЛІТТЯ У. А. С. Т. ЛЕВИ!

В рамцях відзначування п'ятиріччя існування УАСТ Леви осінню цього року, провід Товариства рішив улаштувати цілий ряд імпрез, щоб не тільки дати змогу любителям спорту побачити кілька спортових імпрез, але також познайомити ширше громадянство міста Шикаґо з працею Товариства за п'ять літ його існування. Для цієї мети створено спеціяльний святочний комітет з гр. Масником у проводі, обов'язком якого є підготовити і зорганізувати всі заплановані імпрези. Першою з ряду намічених імпрез є спроваджения УСТ Україна з Торонта на день 3 і 4 вересня. Перші змагання розіграє „Україна" проти „Алл Старс Шикаґо" в суботу 3 вересня в год. 5-й по полудні на Ганзон Стадіоні при збігу вулиць Централь і Шуллертон. Змагання ці попередять змагання збірної юніорів Північ проти збірної юніорів Південь. В неділю 4-го вересня о 3-ій год. по полудні відбудуться на цій самій площі змагання УСТ Україна проти УАСТ Леви з передзмаганнями юніорів Леви проти юніорів Швабен. Про гостей з Канади, про їх спортові осяги і рівень гри говорити не треба. Трикратне здобуття першенства у найвищій лізі провінції Онтеріо, здобуття Дейлі Стар, Галлівелл і Лоблавс чаші — це ті факти, які доказують, що любителі копаного м'яча побачать першоякісну футбольну команду і добру гру. В неділю по змаганнях відбудеться товариська зустріч з гістьми в залях св. Володимира, а вечором в 8 год. спортова забава до пізньої ночі в цих самих залях, на яку провід Товариства запрошує все українське громадянство міста Шикаґо. Місяць вересень і жовтень — це запляновaний час на підготовку спортових імпрез іншого характеру. Дня 12 і 13 листопада відбудеться загальна спортова вистава — преси, друків, фотографій і т. п. в залях Бесіди при 2410 Вест Шикаґо Евню. Тиждень пізніше 19 листопада відбудеться ювілейна забава в новій авдиторії св. Миколая. Дня 27 листопада буде посвячення прапора Товариства, а увечорі ювілейна зустріч (бенкет) в старій авдиторії св. Миколая.

Завершенням святкування п'ятилітнього існування УАСТ Леви буде поява друком Ілюстрованого Ювілейного Альманаху (понад 50 фотознимок) з українським й англійським текстами. Зібрані матеріяли вже здані до друку.

В імені УАСТ Леви — всім за надіслані матеріяли, добру раду, безінтересову працю, а передусім професорові І. Красникові за зібрання й упорядкування матеріялів сердечне спасибі та щирий спортовий привіт.

І. Гор.

● **У Гамбурґу** в Німеччині електричний поїзд вдарив у задній ваґон іншого поїзду і спричинив поранення 83-х пасажирів. Сталось це після того, як несподівано включився електричний струм, що його не було в поїзді пів години. — поки отямився машиніст, поїзд рушив з місця.

● **Інженери** та інші технічні фахівці цього року заробляють майже на 5 відсотків більше як минулого року. Цього року початкова платня інженерів становить 4,500 долярів річно.

ЩЕ ПРО РІЧНІ ЗБОРИ МЮНХЕНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРИ СССР

В доповненні до вістки, поданої в „Свободі з 4 серпня ц. р., одержано таке повідомлення:

Загальні річні збори Інституту для вивчення історії і культури СССР відбулися 30—31 липня ц. р. в Мюнхені під головуванням проф. М. Ветухова.

Переведена рік назад реорганізація Інституту, основною метою якої був вступ наукових робітників різних національностей, змінила організаційну структуру й поширила його наукову базу.

Загальні Збори після затвердження в остаточній редакції Статуту Інституту, — заслухали звіти за минулий рік і пляни наукової праці на майбутній рік та обрали керівні органи Інституту — Наукову Раду та Дирекцію.

На звільнені місця в складі членів Інституту **обрано**: проф. Кульчицького (українця) й д-ра А. Наміток (черкаса), загальна кількість членів Інституту 46.

Наукова Рада, як орган відповідальний за наукову роботу Інституту, згідно з прийнятим Статутом, складається із 11 членів.

До Наукової Ради обрані: проф. Б. Мартос — голова (українець), проф. А. Зорґенфрай — перший заступник (росіянин), д-р Мірза Бала — другий заступник (азербайджанець), проф. С. Станкевич — учений секретар (білорус), і як члени: д-р Бендрі Мурат — (туркестанець), проф. Я. Вакуленко — (українець), проф. Н. Декер — (росіянин), д-р Д. Джапарідзе — (грузин), д-р А. Наміток — (півн. кавказець), д-р Г. Султан — (ідель-уралець), д-р Сарніс Торосян — (вірменин).

До складу Дирекції ввійшли: доц. Іван Бакало і проф. Михайло Міллер. В наступному академічному році в зв'язку з відходом в річну відпустку Б. Яковлєва обов'язки директора буде виконувати проф. В. Мерцалов, минулорічний заступник голови.

З українців на Загальних Зборах членів Інституту були присутні: доц. І. **Бакало**, проф. Я. Вакуленко, проф. Н. Василенко - Полонська, проф. М. Василів, проф. М. Ветухів, проф. Е. Гловінський, проф. В. Кубійович, проф. О. Кульчицький (обраний замість проф. Ю. Бойка), проф. П. Курінний, проф. Б. Мартос, проф. І. Мірчук, доц. П. Феденко, проф. О. Юрченко.

СПРАВЛЕННЯ ДРУКАРСЬКИХ ПОМИЛОК

Через перемішання рядків у статті М. Струтинської „Арета" в числі 151 „Свободи" сталися такі помилки:

1. Закінчення третього абзацу першої шпальти має бути: ... а ще тоді, коли людина починає жити у світі своїх уявлень. Незвичайно пластична уява, що була мистецьким обдаруванням Марії Гриньовської, стала причиною її кінця.

2. Початок другого абзацу другої шпальти має бути такий: Колись, згадуючи своє співробітництво у „Назустрічі", Марія висказала була жаль з приводу того, що ред. Боднарович не старався ввести її в кола літературного Львова... Тут підкреслені рядки попали до дальшого розділу, де йде мова про Літературний Клюб у Лянцеку.

Увага! Джерзі Сити, Н. Дж., й Околиця!
В СПРАВІ „СОЮЗОВОГО ФЕСТИНУ"
— який відбудеться —
В НЕДІЛЮ, 11-го ВЕРЕСНЯ на „СОЮЗІВЦІ"

Зголошення на місця в автобусі присилати на адресу п. А. Шарана — A. SHARAN, 120A Palisade Ave., Jersey City, N. J. — Tel. Journal Square 5-4285.

Автобуси від'їжджатимуть з-перед будинку УНС на 83 Grand St., і УНДому, 181 Fleet Street, Jersey City, N. J.

Відділи УНСоюзу: Нюарк, Н. Дж. й окол.!
Повідомляється, що
ЗБОРИ
У СПРАВІ ПРОГУЛЯНКИ
НА СОЮЗОВИЙ ФЕСТИН
— відбудеться —
у п'ятницю, 26-го серпня 1955 р.
о годині 7:00 ввечорі
У СІЧОВІМ ДОМІ,
506 — 18 Евеню і 12 вул., Нюарк, Н. Дж.
Як уже відомо, Союзовий Фестин відбудеться на „Союзівці", ДНЯ 11-го ВЕРЕСНЯ.

Проситься Відділи Нюарку та близької околиці прислати своїх представників на ці збори. Справа важна, тому кожний Відділ повинен обов'язково бути заступлений на цих зборах. На зборах буде присутній головний касир У. Н. Союзу, Р. СЛОБОДЯН.

КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС

Український Жіночий Виставовий Комітет
в порозумінні із Управою Хору „БОЯН",
повідомляє співачок і співаків, що
проби „ВЕЧЕРНИЦЬ" Ніщинського
під проводом п. інж. Р. Степаняка
після ферій вже почалися та будуть відбуватися
в середи о год. 7:30 веч. і в неділі о год. 10 рано
в УНДомі, 140-142 Секенд Евеню, Ню Йорк.
Всіх, що люблять співати запрошується до участи у цих пробах!

УВАГА! ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ ПІТСБУРЩИНИ! УВАГА!
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ 11, 17, 24, 32, 34, 41, 51, 53, 56, 61, 63, 89, 91, 96, 109, 110, 113, 118, 120, 126, 132, 134, 135 145, 161, 212, 232, 264, 276, 296, 300, 303, 338, 384, 386, 396, 400, 481, 482
— відбудуться —
В НЕДІЛЮ, 4. ВЕРЕСНЯ 1955 Р.
О ГОДИНІ 1-шій ПОПОЛУДНІ
У ВІЛЯМ ПЕНН ГОТЕЛ
WILLIAM PENN HOTEL, PITTSBURGH, PA.

Проситься урядовців та бувших делеґатів згаданих тут Відділів прибути конечно на ці збори. Є багато різних організаційних справ до обговорення, а тому приявність всіх урядовців, Пітсбурщини а також членів місцевих Відділів, конечна. — На зборах буде приявний гол. предс. У.Н.Союзу **Д. Галичин**, а також і інші головні урядовці.

Андрій Джула, гол. радний УНС

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ В НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —
9-го ЖОВТНЯ
в залях Фешен Інституту год. 7-ма вечора

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ
ПРИСВЯЧЕНИЙ ТВОРЧОСТІ
Михайла ГАЙВОРОНСЬКОГО
ПОДРОБИЦІ СЛІДУЮТЬ В ДАЛЬШИХ ОГОЛОШЕННЯХ

М. Д. Бачин

МОСКОВСЬКИЙ ВОЛХ — БУЛҐАНІН

РЕПОРТАЖ ЗІ СТАТТЕЙ ЩОДЕННИКА „ЗЕРКАЛО".

Надприродними зусиллями, при допомозі всіх злих і лукавих духів, чортів і бісів в людських подобах, старається прем'єр Ніколай Булґанін оворожити й очарувати, а властиво опанувати, політичний всесвіт. Волхв — в первісному, північному поняттю — чорнокнижник і маг...

Генеральна проба відбулася в Беоґраді і пройшла досить удачно: Тіто починає брикати!.. Дебют і виступ у Женеві перейшов всі сподіванки.

Прилетіли не через Варшаву і Прагу, але імперіялістичним шляхом, через Берлін. Привіз їх американський летун, якого здивували дарунком: шампанським вином з Криму і водкою, чи пак горілкою, виробленою на Україні, очаровуючи всіх, що не виливають за комір. Швайцарці, люди з гір, наслали чуґайстрів до товариства і примусили совєтських вельмож дещо покружляти в небесних просторах, над летовищем ,поки ґвардія не уставилася в почесне поготівля. Нікіта Хрущов з переляку, чи досади, („зі скромности" — сказали журналістам поінформовані) не захотів відбирати паради двох батальйонів швайцарської почесної ґвардії, що повнила охоронну службу продовж конференції в Женеві. Відібрав параду сам прем'єр Булґанін з приємністю і вивченою самопошаною.

Дрімаюча довгі літа Женева ожививлася. Мешканці вилягли на вулиці, неначе в нас оглядати циганів з медведями. Між глядачами звивалося 1,000 журналістів з цілого світу а на самім переді 284 людей таємної служби і 150 привезених совєтських енкаведестів. Совєтські вельможі їхали відкритою лімузиною попереджені двома совєтськими панцерними автами, а решта панцерок їхала за ними. Розуміється, швайцарська моторова поліція також провадила почот. Булґанін, Хрущов і Жуков кланялися капелюхами, махали білими, пухкими ручками, розсівали кривавими устами чарівні усміхи наліво (що натуральне) і направо (що неприродне і з большевицького погляду каригідне). Тому, що „офіціяльна совєтська біографія каже, що Нікіта Хрущов почав свою кар'єру пастухом, то він заґнав Ніколая Булґаніна і маршала Жукова до панської виставної віллі над озерим, а експертів і службовців, під охороною енкаведистів, до дуже скромного готелю „Метрополь", (дрю Пирсон).

Конфіденційно з Вашинґтону подав Волтер Вінчелл, ще перед початком „Нарад на вершинах", що віце-президент Ніксон сказав до посла Гарольда Велді: „Не очікуйте нічого з Женеви. Ми поїхали туди тільки задля пропаґанди. Але запевнюю вас: Айк не приїде з парасолею!" — Це натяк на Вінстона Черчила та Ялту. Американські політичні кола панічно боялися безсумнівних помилок Теґерану, Потсдаму і Ялти, „бо мир і угоди, які були там заключені, принесли більше шкоди аніж друга світова війна"...

„Нарада на вершинах" в Женеві — це був офіційний дебют прем'єра совєтського уряду Ніколая Булґаніна заграницею, в широкім світі. Меткі американські репортери винайшли, що він походить з інтеліґентської родини (навіть вишпирали, що його жінвка гімназійна вчителька). Ніби вмів своє походження заховати перед партією, що звучить неправдоподібно. Відомо, що служив в Чека від самого початку в найближчім оточенні Кремля. За криваві розправи з ворогами партії та „народу" Сталін наставив його городським головою Москви. Під час другої світової війни служив політичним комісарем в частинах під командою маршала Жукова, так як Хрущов служив під маршалем Конєвим. З бігом оба маршали написали до Сталіна, що їм набридло верховодство політичних комісарів, бо вони підміновують дисципліну армії. — Обоє, рябоє! Знають себе, як лисі коні... Американці хвалять Н. Булґаніна, що він освічений, вміє поводитися ввічливо в товаристві, розмовляє жартуючи і витримує водку ліпше, як його партійний зверхник. Але оба завзято розсівали блески і блиски своїх чарівних усміхів. Нікіта Хрущов, правда, мабуть заразившись від маршала Конєва, що 1945 р. розвозив по Чехії свою дуже молоденьку (восьму!) жінку, махав привітно головою молоденьким дівчатам. Булґанін розкидував дивовижні чаримари: щипав молодих швайцарських вояків у рум'яні щоки, клепав журналістів та інших по раменах і колінах, скалив зуби при всіх нагодах. Перед від'їздом висловлювався в найліпших похвалах про висліди конференції в Женеві передбачаючи мирні відносини в світі та називаючи „Наради на вершинах" — „зворотною точкою в історії". — Волхв чаруючи закадив...

Гордий і бутний приїхав у Москву та розпустив язика перед Головною Радою Совєтських Депутатів, мовляв, совєтський уряд має свої власні передумови розброєння а щодо американських пропозицій вільних перелетів понад країнами з правом робити світлини, то обидві держави такі великі та обширні, що знайдеться досить місця на те, що треба сховати... З реготом депутати оплескували свого прем'єра.

Це сталося в четвер, а в п'ятницю, мабуть заскочений щирою заявою президента Айзенгавера, — що „не думає, щоб совєти хотіли „гримнути дверима" над договором про роззброєння і що З'єдинені Держави Америки будуть розглядати совєтське умови прихильно, шукаючи таку формулу, щоб обі сторони задовольнила" — прем'єр Ніколай Булґанін натурально ще раз обстоював свої власні передумови роззброєння, але не відмовлявся розглядати також інші щирі пляни, також і цей президента Айзенгавера. (Ричард Казічке, Москва). Коротко кажучи — вилизав. Згадалася одна припадкова зустріч в Празі кінцем 1945 р. в чесько-російській родині з двома совєтськими старшинами, подружжям з Владивостоку, вона військова лікарка, він неозначеної служби. Виникла розмова про евентуального наслідника Сталіна, що саме тоді захворів знову: — „Только Ніколай Булґанін", — заявив старшина. — „Чому?" — вирвалося мені запитання.

— „Патаму, шта он істінно русскій члавєк!" — Ось як!..

Прізвище було невідоме, а чогось страшно було запитати, хто це? Зате характеристика була аж надто ясна...

ВІДКРИТТЯ ВОСЬМОГО СВІТОВОГО ДЖЕМБОРІ

Ген.. губернатор Канади В. Массі одержує грамоту від посадника міста Ніяґара над озером Онтеріо, з приводу відкриття Восьмого Світового Джемборі Скавтів у згаданій місцевості. Посередині Дж. Доддс, командант табору скавтів.

ВСЯЧИНА

„ЄПИСКОП, ЩО З'ЇВ СВОЇ ЧОБОТИ"

Мабуть найбільш відомий з-поміж канадійських місіонарів на Далекій Півночі був єпископ (пізніше архиєпископ) Айзек О. Стрінджер, відомий під окресленням „єпископ, що з'їв свої чоботи".

Богословські студії закінчив він у каледжі Англіканської Церкви 1894 р., після чого його вислали в Арктику, щоб керував релігійним життям ескімосів. А що він походив з Кінкардайн в Онтаріо, то й вернувся туди, щоб одружитися з дівчиною, що жила недалеко на сусідній фармі. Вона студіювала медсестерський фах, щоб згодом бути помічною в його місійній праці. Разом вони подалися на острів Гершел, що є осередком ловлі на китів і лежить на північний захід від дельти ріки Мекензі.

Їм довелося припинити продаж горілки для ескімосів, що її передше практикували ловці китів. Крім того вони переклали на ескімоську мову кілька уривків св. Письма і кільканадцять церковних пісень. Після чотирирічної праці на острові Гершел вони відплили китоловним човном на відпустку. Закінчивши цю заслужену відпустку-відпочинок, Стрінджер переселився до Давсон Сіти, де єпископ став керівником Юконської дієцезії.

Давсон Сіти в тому часі було дійсно метрополією в порівнянні з островом Гершел, але єпископ не вдовілявся душпастирством серед населення, яке було близько нього, і часто відбував місійні подорожі на сотні миль від вого осідку. Саме під час однієї з таких подорожей йому довелося їсти власні чоботи.

У 1909 р. єпископ Стрінджер і один світський робітник, С. Ф. Джансон, подорожували човном з Форт МекФерсон на південь у напрямі Давсон Сіті. Несподійно їх захопила зима: ріки вкрилися ледом і прийшлося залишити човен. Вони заблудили і мандрували три тижні, маючи харчів тільки на три днів; сполювати пощастило їм тільки зайця і птарміґена, арктичного птаха. Незабаром стала їм загрожувати голодова смерть. Тоді єпископ пригадав собі сповідання індіян про людей, які врятувалися від певної голодової смерти, кормлячися тільки шкірою зі запасової пари селскінових чобіт. Подібно зробили і наші мандрівники: вони зварили в кип'ячій воді такі ж чоботи, щоб дещо зм'ягчити їх, потім порізали на шматочки і з'їли їх.

Зима заскочила їх в останніх днях вересня, а щойно 28 жовтня вони добилися до одного індіянського табору.

Підкріпившися після такої важкої подорожі, єпископ Стрінджер не закинув своїх місійних подорожей по пустелях Півночі, хоч його зір значно послабився внаслідок „снігової сліпоти", на яку часто хворіють Остаточно його дружина почала товаришити йому в мандрах, не зважаючи на те, що обоє були вже по п'ятдесятці.

Єпископ Стрінджер став архиєпископом Землі Руперта у 1931 р. і на тому пості помер 1934 р. Його дружива померла минулої зими в ванкуверському шпиталі, маючи 85 літ.

(„Канадійська сцена").

Всюди гарно, але таки . . . „нема то як на Союзівці"

До такого висновку прийшов ще дуже молодий, але вже досвідчений і бувалий в світі Мирон Куропась, син головного контролера УНСоюзу та відомого автора „Шікаґовських Хронік" у „Свободі", інж. Степана Куропася, який тількищо повернувся із піврічного студійного побуту в Европі. Мирон Куропась, закінчивши студії психології, їздив до Европи в програмі виміни студентів між европейськими і американськими університетами. Виїхавши до Европи з початком лютого ц. р., він побував в Австрії, Італії, Юґославії та в Скандинавських країнах і минулого тижня вернувся назад та разом з батьками, інж. і п-нею Куропась, відбув вакації на Союзівці, де його сестра Віра є студенткою Курсів Українознавства. Побувши на Союзівці, Мирон Куропась прийшов до висновку, що хоч як гарні Відень, Рим, Београд та інші европейські столиці, а все ж таки — „нема то як на Союзівці". Інж. Ст. Куропась дбайливим вихованням своїх дітей в українському дусі ще тільки підкреслює свій патріотизм та свою активність в громадських організаціях, зокрема в рямках УНСоюзу. — Він теж з родиною, подібно як п. Шмаґала з Клівленду, п. Кучма і п. Демидчук з Ню Йорку та поодинокі інші члени Головного Уряду УНС, відбуває свої щорічні вакації на оселі УНС, не зважаючи на велике віддалення цієї оселі від місця його побуту.

ЗДА мають велику перевагу над Совєтами в ділянці атомових дослідів

Денвер. — Голова Комісії для справ Атомової Енергії Люїс Л. Стравс, заявив, що З'єдинені Держави мають велику перевагу над Совєтами в розвитку атомових дослідів. Водночас він висказав слова високої оцінки для якостей совєтської науки і перестеріг, що якщо З'єдинені Держави не матимуть потрібного числа відповідно вишколених науковців й інженерів, то вони опиняться в атомових дослідах на другому місці поза Совєтським Союзом. Склав свою заяву Стравс після повороту з конференції для справ мирного використання атомової енергії, що відбувалася останніми тижнями в Женеві. Зараз після свого приїзду до ЗДА Стравс відбув 45-хвилинну нараду з президентом Айзенгавером, якому він подав основний звіт з Женевської конференції. Одним з головніших досягнень цієї конференції вважає Стравс витворення і посилення довір'я до програми президента Айзенгавера в справі мирного використання атомової енергії.

Луїс підписав контракт про дводолярове підвищення платні

Вашинґтон. — Голова незалежної спілки Об'єднання Вуглекопів Америки Джан Л. Луїс підписав контракт про дводолярове підвищення денної платні для 120,000 вуглекопів, які працюють при м'якому вугіллі в північній частині ЗДА. В імені працедавців підписав цей договір Гері М. Мовзес. Цей контракт важний від 1 вересня цього року. Згідно з ним вуглекопи, які працюють при м'якому вугіллі, від 1 вересня дістають підвищення платні в висоті 1,20 доляра, а дальше підвищення в висоті 0.80 доляра від 1 квітня 1956 року. Разом з цим дворазовим підвищенням заробіток цих вуглекопів становитиме 20.25 долярів денно, це значить, що дорівнюватиме заробіткам автових робітників, та тих робітників, які працюють при сталі. Це підвищення платень коштуватиме підприємців коло 39,000,000 долярів. Покищо ще не знати, який вплив матиме це підвищення заробітків на ціни вугілля, хоч Мовзес заявив, що треба буде піднести ціни на вугілля. Луїс сказав, що він старатиметься заключити подібний договір ще і для тих вуглекопів, які працюють при м'якому вугіллі на заході і на Півдні. Число тих робітників виносить коло 80,000.

Заходи в справі прийняття екзильних скавтів до світового скавтського руху

Ніяґара-над-Озером. — Як подає канадійська пресова агенція, екзильні скавтські організації висловили своє бажання включитися до світового скавтського руху. Їх звернення зустріло прихильний розгляд збоку провідників світового скавтінгу. Ген. Ден С. Спрай, директор Світового Скавтського Міжнародного Бюра в Лондоні, заявляє, що справа прийняття екзильних скавтів до світового скавтського руху була дискутована в неділю 21 серпня між його штабом і репрезентантами екзильних скавтів з України, Польщі, Латвії, Естонії, Литви, Білоруси й Угорщини. Наради в цій справі започатковано у зв'язку з Восьмим Світовим Джемборе, що відбувається в Ніяґарі-над-Озером, Онт., Канада.

Комуно-китайці стероризували важно раненого летуна до фальшивих зізнань

Сеул. — На вівторок пополудне була передбачена передача важко раненого американського летуна, ляйтенанта Бампасса, що його китайські комуністи взяли до полону з розбитою головою. Другий летун, капітан Бравн, згинув, коли літак, поцілений комуністичними стрільнами, впав і розбився. Комуністи мали привезти ляйтенанта Бампасса до Корісолю в невтральній смузі, звідки приготований вже гелікоптер мав забрати його до американського шпиталю. Комуністи твердять, що ранений американський пілот „признався" при переслуханні його комуністами в шпиталі, що він дійсно не летів у вишкільній місії та що залетів на комуністичну територію свідомо. Представники Об'єднаних Націй у мішаній військовій комісії в Панмунджомі відповіли на ту комуністичну заяву, що вони переконані, що комуністи піддали важко раненого та напівпритомного летуна „психічним тортурам" і присилували його признатися до того, що вони йому продиктували, якщо це взагалі сталося. Тіло вбитого летунського старшини мало бути передане разом із раненим летуном.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

НА ЧАСІ! ПРОЧИТАЙТЕ!

Ялта, царський палац, де відбувалась Конференція Рузвелта-Черчіля-Сталіна, — історичні місця так цікаво описані у повісті:

„СЕЛЯНСЬКА САНАТОРІЯ"

О. ЗВИЧАЙНОЇ.

Ціна $1.65

Одержано кілька примірників.

Замовляти:

"SVOBODA",
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

● Найкраще відзначите 40-ві роковини вимаршу Українських Січових Стрільців на поле бою проти Москви, коли купите собі нововидані музичні твори славного Капельника У.С.С.

МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

1. „СТРІЛЕЦЬКИМ ШЛЯХОМ". В'язанка стрілецьких пісень на чоловічий хор.
2. „СТРІЛЕЦЬКИЙ МАРШ". (На фортепіян).

Ці твори видала Станиця УСС у Ню Йорку і вони нагадають Вам ті хвилини з 1914 року, коли УСС з піснею на устах про „Червону калину" йшли в бій за волю України.

Ціна кожного твору 50 центів.

Замовлення з належитістю слати:

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

● FARMS FOR SALE ●

Молочні ФАРМИ в центрі Висканзін,

Маємо кілька гарних молочних фарм з рухомим майном або без і на догідних умовах. В цій околиці є вже велика кількість українських фармерів і багато ще прибуває. Маємо фарми в ціні від $3,000 і більше. Прошу писати в рідній Вашій мові.

PALMER VINGER
Greenwood, Wisconsin

ТАРЗАН, ч. 3527. Сліпий кут?

Коли Тарзан обмірковував цю проблему, він знайшов дивну тризубцеву стрілу, що стирчала зі спини людини.

Так це була причина його смерти — це дійсно так, диск! Ось де причина, чому ніде не можна було побачити цей шедевр! Але як справа з убивником? Тарзан обнюхав довкола, і навіть його гостре ніздря не могло відкрити сліду.

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted—Male ●

Споювач і для вишколення, досвід у залізному ділі, постійна цілорічна праця, добра платня, компанійні користі, платні ферії і свята та підвишки. Зголошуватись до:
VERN BLONDIN
100 Burlews Court, Hackensack, New Jersey

CABINET MAKERS (10), з досвідом роблення влаштування до склепу і бари. Праця внутрі і назовні.
EDWARD MEIXNER & SONS
850 So. 20th St., — Newark, N. J.
ES 3-2576

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted Male-Female ●

ГОСПОДИНЯ—КУХАРКА
Здібна жінка, яка зайнялась би в цілості новим домом. Опіка над 2 дітьми і варення. Гарна власна кімн. з лазничкою. Постійна, добре платна праця. Вигідна комунікація, 40 хв. до Ню Йорку. Тел. RO 3-3412.

ДІВЧАТА—ЖІНКИ,
легка фабрична праця.
PRAGER — REUBEN
511 East 72nd Street
New York City

. Читайте „Свободу"!

● Help Wanted Male-Female ●

20 МАШИНІСТІВ, ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ
до шиття на Зінґера машині. Тільки досвідчені робітники. Добра платня, постійна праця.
CENTRAL LEATHER GOODS CORP.
476 Broadway (близько Canal St.) 11th floor, N.Y.C.
Tel. CAnal 6-8030

ОДИНОКА НАГОДА
НАБУТИ ПРЕКРАСНІ ПАРЦЕЛІ (ЛЬОТИ) В ГОРАХ КЕТСКІЛ ПОБІЧ
Української Оселі в Glen Spey, N. Y.
— як також побудовані тамже на замовлення бунґала 3-кімнатні (2 спальні, кухня, туш) по ціні $1,900 разом з льотою; 4-кімнатні (2 спальні, прийомна, кухня, лазничка, ґараж, пивниця, центральне огрівання) $3,550 разом з льотою.
M. KINDRACHUK, 293 So. 6th St., Newark 3, N. J.

НОВЕ ВИДАННЯ ДЛЯ НАШИХ НАЙМЕНШИХ:
„ВІТРОВОГО БАТЬКА ТОРБА"
українські народні казки
з чудовими ілюстраціями О. Кульчицької на кожній сторінці.
Великий шрифт, багате оформлення.
Ціна $1.50.
Замовляти:
SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Шкільні підручники

Мово Рідна — Буквар-Читанка — І. Коріцький	$2.00
Нова початкова читанка — І. Шклянка	1.40
Граматика української мови — О. Панейко	2.00
Українська мова — Б. Романенчук	.85
Нова Історія України — І. Крипякевич-М. Дольницький	2.50
IV Читанка — Матвійчука	.75
Барвінок — читанка для II кляси	1.00
Українська мова для II кл. — П. Миролюбний	.90

Svoboda Book Store
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

● ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ●

АРКА, 48 Е. 7-ма вул. Ню Йорк (GR. 3-3550) заплатить найвижчий гонорар за думу про українську еміґрацію. Гонорарі одержать автор, композитор та виконавці.

САЛЬОН КРАСИ „МАРИКА"
Щоденні години: від 9. рано до 8. ввечір.
318 EAST 6th ST.
(Bet. 1st & 2nd Ave.)
NEW YORK 3, N. Y.
Telephone:
GRamercy 5-7244

● Платівки, Листівки і т.п. ●

ГОЛОВНА КВАРТИРА ДЛЯ продажу українських платівок і листівок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3,Pa.
Відкрито денно до 6 години; в п'ят. і суб. до 9 веч.

● AUTO ●

'53 BUICK SED. $1495
Переїхало мало миль.
BARREL AUTO SALES
499 N. Broad St., Elizabeth, N. J.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

● FARMS FOR SALE ●

Продуктивна молочна фарма близ. Burlington, Vt., 8-кімн. муров. колон. дім, стайня на 60 шт. худоби, 2 сайла. Гарна Jersey худоба і виряд. Цілість $49,500.
Голоситись:
Mrs. A. F. LANDON
Rte 7, Brandon, Vt.

DELAWARE COUNTY
молочна фарма, продається через смерть жінки властителя і його недугу. 195 акр., 45 акр. луки, 75 акр. пасовиська, решта ліс і дерево; добра фарма, управлювана трактором; обора зі 40 переділами, 30 молочних коров (в стейті Ню Джерзі), 9 кімн. дім з всіми удогідненнями, модерна машинерія, 1/3 готівки, решта 4%. Ціна $22,000.
SHATEMUCK REALTY CO.
Kingston, N. Y. Tel. 1996

SUSSEX COUNTY, N. J.
Чорнозем, 30 акр. вирівняної площі з вел. домом в зелені. Добре просперуючий бизнес. Всі вигоди, дім на склад, 10 кімн. помешкання, 6 кімн. дім для комірників. Тільки безпосередньо за $55,000. Newton 9-59J.

МОДЕРНА ІНДИЧА ФАРМА
108 акрів, трактор, найновіші улаштування і будинки на 2000 птахів. Постійні відборці, бездоганний 7 кімн. фарм. дім, стодола, річка. Серцева недуга змушує вл. знизити ціну. $14,500 з осяжним мортґеджом $8,000.
Abbott Realty — Cambridge, N. Y.
Tel. 3419

ФАРМА СОБАК
5 акрів, буди для 50 до 100 псів, дуже добрий 8 кімн. дім, 1 акр. для тренінґу псів, гарне положення, $12,500, власник подбає про мортґедж. $8,000 при швидкому продажі.
Abbott Realty — Cambridge, N. Y.
Tel. 3419

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ!

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568